

Jonathan Ho-ming Lam

Kulturforskjell og skilsmisse i et moderne samfunn

Moderne heterofile parforhold mellom kinesiske og norske deltagere

Masteroppgave i studieretning: Kultur-, sosial- og samfunnspsykologi

Trondheim, 10.06.2013

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT)

Psykologisk institutt

Sammendrag

Familien er samfunnets grunnleggende enheter. Det er i denne enheten hvor de skaper et trygt miljø, hvor små barn kan vokse og utvikle seg til fremtidige samfunnsborgere. Dette er en enhet som har stor betydning for samfunnet. Det er ikke alle familier som klarer å leve sammen harmonisk, det vil ofte oppstå konflikter mellom familiemedlemmer. Ofte når konflikten blir for stor til å håndtere vil ekteparet velge skilsmisse. Skilsmisse er en sosial akseptert metode for ektepar som ikke lenger ønsker å forbli i samme familie med sin ektefelle.

Skilsmisse har blitt et vanlig fenomen i dagens moderne samfunn. I Norge har opptil halvparten av ekteskapene endt i skilsmisse. I Kina derimot, er det kun 14 % av ekteskap som ender i skilsmisse. Denne oppgave skal fokusere på forskjellene i skilsmissetall mellom norske og kinesiske deltagere, og hvilke faktorer som påvirker ekteskapets harmoni og varighet. Oppgaven skal ta utgangspunkt i Adam & Jones (1997) sin forskning, hvor "tilfredshet i ekteskapet" og ekteskapelig engasjement påvirker kvaliteten til ekteskapet.

Videre skal jeg undersøke tidligere forskning mellom tradisjonell og moderne ekteskap. Jeg skal finne ut hvordan forskjellige tidsaldrer påvirker ekteskapet. Siden 1800-tallet har ideen om romantiske kjærlighetsforhold hatt en stor påvirkning på ekteskapet. Spesielt innenfor mannen og kvinnens rolle i ekteskapet.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Innholdsfortegnelse	3
1. Innledning	6
1.1 Ekteskap	6
1.2 Familien	8
1.3 Skilsmisse	9
1.4 Motivasjon for Ekteskap	10
2. Teori	13
2.1 Stressfaktor	13
2.2 Mestring strategi	14
2.3 Familieressurser og ekteskaps styrke	17
2.4 Faktor som påvirker ekteskapet	19
2.5 Ekteskapsrådgivning	20
2.6 Covenant Marriage	22
2.7 Forebygging mot skilsmisse	23

3. Kulturforskjell	25
3.1 Kulturpåvirkning	25
3.2 Modernitet	31
3.3 Kjønnforskjell	32
3.4 Tidligere forskning	34
3.5 Engasjement og "tilfredshet i ekteskapet"	40
4. Metode	43
4.1 Hypotese	43
4.2 Spørreskjema	44
5. Resultatet	47
5.1 Ekteskapeleg engasjement nivå i begge land	47
5.2 Generelle trekk ved "tilfredshet i ekteskapet"	48
5.3 Forskjellen i demografiske variabler	49
5.4 Forskjellen mellom Norge og Kina i "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet "	51
5.5 Korrelasjonsanalyse av flere dimensjoner i "ekteskapeleg engasjement"	53
5.6 Regresjonsanalyse mellom "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" for deltagerne fra Norge og Kina	56

6. Diskusjon	60
6.1 Ny form for ekteskap	60
6.2 Innsats og utfordring	61
6.3 Kulturpåvirkning	62
6.4 Forebygge skilsmisse	66
6.5 Etter skilsmisse	67
7. Konklusjon	70
7.1 Studiens antydning	70
7.2 Begrensninger ved studien	70
Referanser	73
Vedlegg: Spørreskjema	

1. Innledning

1.1 Ekteskap

Denne oppgaven fokuserer på ekteskapet, som er begynnelsen av å danne familien. Oppgaven skal undersøke tidligere forskning og prøve å finne grunnen til hvorfor så mange ektepar i dagens samfunn velger å skille seg. I følge Statistisk Sentralbyrå er det ca. 50 % av ekteskapene som går i oppløsning. Det har blitt mer og mer vanlig for folk å skille seg, spesielt i den vestlige kulturen. I asiatisk kultur derimot er skilsmisse et mer sjeldent fenomen. Selv om det er en allmenn akseptert handling, anser asiatiske folk skilsmisse som et sosialt upopulært valg. Jeg skal se nærmere på hvordan individualistiske- og kollektivistiske kulturer påvirker ekteskapet.

Skilsmisse har blitt mer vanlig i dagens moderne samfunn, men skilsmissetall har ikke alltid vært så høye i menneskets historie. Var folk mer lykkelige før i tiden eller er det andre hindringer som gjorde at folk ikke kunne skille seg? Det andre aspektet jeg skal undersøke er modernitet og hva slags påvirkninger tradisjon og modernitet har for ekteskapet. Enkelte kulturer respekterer tradisjoner, mens andre frigjør seg og søker etter nye levemåter. Samfunnet og sosiale interaksjoner mellom folk forandres stadig. Hvor relevant og nyttig er tradisjon for den enkelte av oss og hvordan vil dette påvirke ekteskapet? Har tradisjon fremdeles nytte i moderne samfunn eller hindrer den utviklingen?

Denne oppgaven er en del av et krysskulturelt forskningsprosjekt, som fokuserer på forskjellen mellom asiatisk og vestlig kultur. Målet med oppgaven er å finne ut hvilke synspunkter norske og kinesiske deltagere har om ekteskap. Samtidig har vi prøvd å finne ut

hvordan kulturbakgrunnen påvirker synet på ekteskap. Ekteskap er en viktig del av menneskets sosiale liv, men i dagens moderne samfunn er det flere og flere ekteskap som går i oppløsning. Det er derfor viktig å forske på hvilke faktorer som påvirker ekteskapet. Hvilke faktorer er det som får ekteskapet til å vare og hva får dem til å gå i oppløsning.

Spørreundersøkelsen denne oppgave benytter inneholder to deler. Den første delen har blitt utviklet av Jeffrey M. Adams and Warren H. Jones (1997), som tok utgangspunkter i engasjement mellom ektefellene. De mener at disse faktorene har store påvirkningskraft for ekteskapenes varighet.

Den andre delen av spørreundersøkelsen er utviklet av David H. Olsen (1983). Den fokuserer på å måle ekteparets "tilfredshet i ekteskapet".

"Ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" er variabelen denne oppgaven fokuserer på. Ved å sammenligne "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" hos kinesiske og norske ektefeller, kan vi avgjøre om det er en signifikant forskjell mellom dem. Adam og Jones (1997) mener at det er en korrelasjon mellom "ekteskapelig engasjement" og hvor fornøyd de er med ekteskapslivet. Jo høyere "ekteskapelig engasjement" deltageren har, desto mer føler de psykisk knyttet til hverandre. Det øker sjansen for at deltageren fortsetter i forholdet.

Oppgaven skal sammenligne disse nivåene mellom kinesiske og norske deltagere. Vi skal finne ut om det er signifikante forskjeller mellom norske og kinesiske deltagere. Ved å finne signifikant forskjeller mellom de to forskjellige kulturene, kan vi vite om at det er signifikante forskjell mellom de to gruppene av deltageren. Vi skal finne ut hvilke faktorer som har mest innvirkning på engasjement og tilfredsstillelse i ekteskapet.

1.2 Familien

I følge evolusjonspsykologien er mennesket et sosialt vesen, på grunn av våre forfedre som levde i flokk (Hogan, 1983). Våre forfedre måtte møte forskjellige utfordringer som kom fra omverdenen, uten alle hjelpemidler som vi har i det moderne samfunn. For å overleve og overkomme utfordringene fra naturen, måtte de lære å samarbeide og beskytte hverandre mot fare og trusselen fra omverden. Gjennom utviklingen har mennesket lært å samarbeide og hjelpe hverandre. Dette har blitt en del av menneskets natur, vi fungerer bedre når vi samarbeider med hverandre. Mennesket har videreutviklet lover og regler for å minimere konflikter og regulere oppførselen til hverandre. Alle medlemmer lever under de samme prinsippene som er hensiktsmessig for dem. Alle er beskyttet av lover og regler som skal sikre samfunnsborgernes rettigheter og sikkerhet. (Hogan, 1983)

Samfunnets minste enhet er familien, som gjerne blir definert gjennom ekteskap. Ekteskapet er en sosial status som indikerer at to mennesker har inngått i en avtale om at de skal hjelpe og støtte hverandre gjennom livet. Ekteskapet krever vanligvis at ekteparet ikke kan ha flere ektefeller. Det er også den tradisjonelle og sosialt aksepterte måten for kvinnelige medlemmer av et samfunn å bli gravide, og å få etterkommere på. Ekteskapet og stiftelsen av familie skaper et godt miljø nødvendig næring, kunnskap og god utvikling. Familien tilbyr små barn den tryggheten og omsorgen de trenger.

Familien er samfunnets mest grunnleggende enhet. Det er gjennom denne enheten mennesker skaper nye samfunnsmedlemmer, ved å få barn. Det er viktig at familiens enheter blir tatt vare på fordi det sikrer samfunnets utvikling i fremtiden. Samfunnet er som en komplisert maskin, hvor hver enhet korrelerer og samarbeider med hverandre. Hvis det oppstår problemer i en av enhetene, vil maskinen slutte å fungere. Det er derfor viktig å forstå hvordan familien fungerer. Hvilke faktorer forsterker sannsynligheten for at familier ikke oppløses? Hvilke

faktorer er det som kan kutte det sterke emosjonelle båndet mellom ekteparet?

1.3 Skilsmisse

Skilsmisse er den siste utveien for ekteparet som ikke lenger klarer å være en familie. Det finnes mange forskjellige faktorer som forårsaker skilsmisse. Uansett hvilken grunn ekteparet har, vil skilsmisse ofte bli problematisk for de involverte partene. Det skaper stress, forandringer og emosjonelle påkjenninger.

Samfunnet har etablert en del lover og instruksjoner, som er beregnet for å minimere konflikter mellom partene som er involvert. Skilsmisseloven har også til hensikt å beskytte begge parter rettigheter etter skilsmisse. Selv om ekteparets rettigheter og økonomi er beskyttet av lover og regler, er det en del emosjonelle problemer som går ut over det loven kan regulere.

Hvis skilsmissen er komplisert og problematisk kan man utvikle emosjonelle problemer, som depresjon, lav selvtillit og liknende.

For ektefeller som har barn i familien, er det stor sjanse for at barna blir negativt påvirket av skilsmisse. Tidligere forskning har vist at barn som opplever skilsmisse har større sjanse for å utvikle problemer senere i livet. Harvey og Fine (2004) viser i sin forskning at barn som har opplevd sin egen foreldrenes skilsmisse, har større sjanse for å utvikle problemer som aggresjon, depresjon og ekteskapsproblemer senere i livet.

Det er foreldrene som velger om de vil gifte seg, og om de vil skilles. Små barn blir ofte ufrivillig dratt med i alt kaoset som oppstår under skilsmissen. Det blir spesielt vanskelige for små barn når foreldrene tvinger barnet sitt til å velge side. Men det er ikke alle foreldre som gjør

dette bevisst. Skilsmisse er ofte veldig kaotisk og begge foreldrene prøver å få så mye støtte som mulig fra de rundt seg. Det de ikke vet er at de ofte setter barna sine mot hverandre, og indirekte spør de barna hvilken av foreldrene de velger.

Små barn ser opp til sine foreldre under oppveksten. De lærer hvordan de skal oppføre seg og forstå hvordan verden fungerer. Dette er også grunnen til at skilsmisse har stor innvirkning på små barn. I en skilsmisse vil det oppstå mange usikre spørsmål og situasjoner små barn ikke forstår, f.eks. hvor skal barna bo fra nå av, hvorfor bor ikke foreldrene sammen, er det vår skyld osv. Tidligere forskning indikerer at barn som vokser opp under skilsmisse har i gjennomsnitt dårligere selvtillit, selvbilde, utdanning og mer aggressive holdninger sammenlignet med barn som ikke har opplevd skilsmisse. (Amato, 2000; Kelly & Emery, 2003)

Foreldrene til barna kan forhindre dette ved å snakke med barna sine under skilsmissen. Ved å gi barna en nøytral forklaring og støtte, minsker foreldrene sjansen for at barna deres blir negativt påvirket av skilsmissen. Det er viktig å la barna vite at skilsmissen ikke er deres feil, og at foreldrene er glad i dem uansett hva som skjer (Kelly & Emery, 2003). Barn trenger begge foreldrene sine i oppvekst, og de trenger en mors- og farsfigur. I Kelly og Emery (2003) sin forskning har de funnet ut at 23 % av skilsmissebarnene ikke fikk noe informasjon om hva som skjedde. De fikk ikke støtte fra sine foreldre eller forklaring på hvorfor foreldrene skilte seg. Barn som ikke får møte en av foreldrene sine på grunn av skilsmisse, vil ofte miste håpet og troen på ekteskap. F.eks. Kan man mener at jenter som ikke vokser opp med sin far, vil ofte gå inn i et forhold veldig tidlig i livet (Kelly & Emery, 2003). Det er meget sannsynlig at de gjør det for å fylle tomrommet som skilsmissen har forårsaket.

1.4 Motivasjon for ekteskap

Normalt forutsetter et ekteskap at kjærlighet oppstår når partner møtes (Mayreder, 2009). For å realisere denne kjærligheten, gir de ekteskapsløftet, som innebærer trofasthet og en intensjon om å tilbringe resten av livet med hverandre. Mayreder (2009) mener imidlertid at

kjærlighet ikke er nok for at ekteskapet skal kunne holde. Det kreves også forpliktelse overfor ektefellen. Ingen forhold vil forløpe problemfritt for alltid, og konflikter vil oppstå mellom ektefellene. Konflikter og hverdagslige problemer er de største utfordringene for et ekteskap. Det krever engasjement og vilje for å kunne akseptere og støtte sin ektefelle i vanskelige situasjoner. Pliker og vilje sørger for at ekteparet forsetter å være sammen selv i vanskelige situasjoner. (Mayreder, 2009)

Mange ektepar gifter seg for tidlig, fordi de forveksler ekte kjærighet med fysisk tiltrekning. Mayreder (2009) mener at grunnlaget for ekteskapet bør bestå av viljen til å holde ut for kjærigheten. Det vil si at ekteparet gifter seg med intensjon om å bevare og bearbeide kjærigheten for hverandre. Ved å fokusere på kjærigheten de har for hverandre, kan de forsterke utholdenheten. Viljestyrke kan ikke styre en persons følelser, men Mayreder (2009) mener at viljestyrke kan styre retningen til menneskets oppmerksomhet og tanker. Ved å gå inn i et ekteskap har ekteparet med sin frie vilje valgt å gi hverandre løfte om å være sammen. Ekteparet er forpliktet til å vedlikeholde og forlenge kjærigheten de har for hverandre. Bare personer som har viljen til å inngå dette løfte kan forene seg selv fullstendig med sin ektefelle. Det er vilje og engasjement som får ekteskapet til å vare, derfor er skilsmisse et symbol på brudd i engasjement og en svak viljestyrke. (Mayreder, 2009)

I følge Mayreder (2009) er en av de viktigste motivasjonene for plikt og engasjement i ekteskapet, trofasthet. Både ektemann og kone har likt ansvar for å være trofast. Hun mener at trofasthet ikke er en begrensning i frihet, men heller en oppfyllelse av personlige behov. Man har et behov for å bli forenet med sin livspartner for resten av livet, samtidig ha en visshet om denne partner kan dekke alle behov og at man ikke trenger andre partnere. De som har forstått dette har en større sjanse for å få ekteskapet til å vare livet ut. Det er dette som gjerne gjør at noen sier at ekteskapet er hellig, dette betyr først og fremst respekt for ekteskapet. Mayreder (2009) mener at dette er idealet for ekteskap, men det er ikke nødvendigvis mange som får det til. Mange inngår i

ekteskap av andre grunner enn kjærlighet og forpliktelser, og det er mange som velger ekteskap på grunn av fordeler som følger med, F. eks. økonomisk trygghet, sosial status, behov for å få etterkommere osv.

Familien fungerer sammen som en enhet sammensatt av forskjellige familiemedlemmer. Hvert medlem må gi sitt bidrag for at alle medlemmer skal komme overens med hverandre. Kommunikasjon er en viktig faktor for at hvert familiemedlem skal klare å samarbeide og løse problemene familien kommer over. Mange ektepar har ofte undervurdert vanskeligheten med kommunikasjon. Selv om ekteparet snakket med hverandre hver dag, betyr ikke det at de klarer å kommunisere med hverandre. Dypere kommunikasjon består av forståelse av hva den andre personen tenker og føler. Språk er ofte utilstrekkelig for ekteparets kommunikasjon. Dette kan være på grunn av at følelser og tanker er veldig kompliserte. Samtalen starter med at en person vil formidle sine følelser og ideer til sin motpart gjennom språk. Problemene kan f. eks oppstå når motparten ikke tilegner seg informasjonen, men tolker den på sin egen måte. Selv om to personer benytter samme språk, kan de likevel ha forskjellig forståelse av innholdet.

2. Teori

2.1 Stressfaktor

Olson (1983) har gjennomført mye forskning rundt temaet familie og ekteskap. Han er også spesialist på familierapi. Han definerer familie som en enhet sammensatt av to eller flere familiemedlemmer. Hvert medlem samarbeider med hverandre og påvirker hverandre på forskjellige måter. Familiesystemet som Olson beskriver kan deles opp i fem deler:

- *Familietype*; Familier kan deles inn i tre hovedkategorier. De består av "balansert familietype", "Mellomklasse familietype" og "ekstrem familietype"
- *Familieressurser* er ressurser som hver familie benytter for å takle stress og forandringer fra omverden. Familieressurser består av familiestykke og ekteskapsstyrke. F.eks. økonomiske ressurser, familiemedlemmers helse, sosiale kontakter osv.
- *Familiestress og forandring* er utenforliggende faktorer og forandringer som forårsaker stress hos familiemedlemmene. Faktorene vil påvirke hvert enkelt familiemedlem forskjellig og kan skape konflikt mellom familiemedlemmene.
- *Familiemestring* er forskjellige mestringsmetoder som familiene benytter seg av for å takle stress og forandringer. Metoden som benyttes er ofte avhengig av hvilke ressurser familien har til rådighet.
- *Familietilfredshet* er hvor fornøyd og tilfreds hvert enkelt familiemedlem er med hverandre, sin egen tilstand og familielivet generelt. *Familietilfredshet* kan måles i hvor effektivt de forskjellige mestringsmetodene fungerer for hvert enkelt familiemedlem.

Olsen mener at de fem delene beskriver kort hvordan en familie fungerer og hvordan en familie takler utfordringer fra omverdenen. Alle fem deler korrelerer med hverandre, og påvirker hverandre.

Utfordringer og ubehag i hverdagen vil skape stress for familiemedlemmene. Stress kan påvirke familiemedlemmene på en negativ måte. Kilden til negative påvirkninger kalles stressfaktorer. Stress oppstår når familien opplever forandringer som påvirker dem sosialt eller økonomisk uten at familiemedlemmene kan endre situasjonen de befinner seg i. F. eks. forandring av ektemannens og/eller kona sin jobbsituasjon. Endringer i arbeidsforhold fører ofte til bekymringer hos de familiemedlemmene som har ansvar for familieøkonomien. Uten økonomisk trygghet er familiens velferd i fare og familien risikerer ikke å være i stand til å dekke de grunnleggende behov som bosted og mat.

Stress kan skape en ubehagelig stemning som kan føre til konflikter mellom familiemedlemmene. Dette er ofte det mest vanlige grunnlaget for konflikt. *"Familiestress og forandring"* er en samlet beskrivelse av alle typer stressfaktorer, og hvordan forskjellige faktorer påvirker familiemedlemmene. *"Familiemestring"* beskriver hvilke mestringsmetoder som fungerer best til å takle stressfaktorer for forskjellige familier. *"Familietilfredshet"* beskriver hvordan forskjellige mestringsmetoder påvirker hvert familiemedlem (Olson, 1983).

2.2 Mestrings strategi

Stress har en negativ påvirkning på familien og familiemedlemmene. I følge tidligere forskning vil stress over lengre tid ha negative konsekvenser for et menneske. Mennesker som blir utsatt for midlertidig stress vil automatisk redusere kroppens immunforsvar, for å senke

stressnivået i kroppen. Personer som blir utsatt for stress over lengre tid, kan få langvarige skader på kroppen. (Hans Selye, 1956)

Under påvirkning av en stressfaktor, vil familien benytte seg av forskjellige mestringsmetoder for å redusere de negative effektene som stressfaktoren medfører. I følge Olsen (1983) er den mest vanlige metoden omjustering av familiens indre struktur. Ved å forandre familiens indre struktur vil familien minske effekten som kommer av det ytre miljøet, og skape nye rutiner.

Det kreves ekstra innsats og energi fra familiemedlemmene for å forandre på den indre familiestrukturen enn det gjør for en enkeltperson, fordi en familie er sammensatt av flere personer. Hvert familiemedlem må ta hensyn til hverandres behov, og må derfor kommunisere for å komme frem til en felles enighet. Klarer ikke familiemedlemmene å samarbeide eller kommunisere med hverandre effektivt, vil de ikke klare å redusere stressnivået fra stressfaktoren som familien har blitt utsatt for. I enkelte tilfeller kan dette skape mer konflikt og stress for familiemedlemmene.

Olson (1983) mener at forandringer skaper stress i familien, dette gjelder både forventet og uforventet forandringer. Selv små forandringer som å skifte jobb eller skole. Det er ofte små forandringer som blir oversett, men selv små forandringer har påvirkningskraft på familiemedlemmene. Når et av familiemedlemmene blir påvirket av en forandring, vil det indirekte påvirke de andre familiemedlemmene også.

Når familiemedlemmene blir påvirket av stress og endringer, kan både tanker, handlingsmønster og emosjoner mellom dem bli endret. Dette skaper vanligvis spenning og aggresjon, som er negativt for familiens samhold. Hvis dette forblir uløst over lengre tid, vil det skape større problemer for familien og har muligheten til å utvikle seg til en skilsmisse

Olson (1983) hevder at mestring av stress er en langvarig og komplisert prosess. Det er flere måter å håndtere stress på. Men det er vanskelig å finne ut nøyaktig hvor effektiv de diverse metodene fungerer for forskjellige familier. Ingen av metodene har garanti for suksess, siden alle mennesker er forskjellig. Samme metode kan ha forskjellige virkninger hos forskjellige mennesker. Når det er to personer som er involvert medfører dette mer arbeid enn når det kun er en enkeltperson som prøver å håndtere en stressfaktor. Dette er fordi begge parter i ekteskapet må utforske sine egne grenser og se om de klarer å tilpasse seg hverandres behov.

Olson (1983) beskriver de mest vanlige stressfaktorene som familier konfronteres med i sin bok "*Families*" fra 1983. Disse er som følger:

- Emosjonell uenighet eller vansker i familielivet
- Seksuelle vansker
- Ustabil økonomisk inntekt
- Store økonomiske investeringer eller kjøp
- Medisinske kostnader
- Penger for grunnleggende behov som mat, dagligvarer osv.
- Bytte av jobb eller utdanning.
- Mister, slutter eller pensjonerer seg fra jobben
- Sykdom i familien

- Dødsfall i familien

2.3 Familieressurser og ekteskaps styrke

For å hindre skilsmisse i familien, må alle familiemedlemmene samarbeide for å håndtere utfordringene og stressfaktorene som de står overfor. Olson (1983) definerer faktorer som påvirker familien på en positiv måte enten som "familieressurser" eller som "ekteskapsstyrke". Familieressurser og ekteskapsstyrke er viktige resurser for at familien skal klare å overkomme stressperioder. Familieressurser består av økonomiske og sosiale midler. Dette kan for eksempel være sosiale nettverk som venner, familie, medarbeidere eller offentlige støtteorganisasjoner som mannen og/eller kona har tilgang til. Dette hjelper ekteparet til å bearbeide stressfaktorer som familien opplever, og vil løse unødvendig spenning mellom ekteparet.

Økonomisk stabilitet og resurser kan løse økonomiske problemer og gi trygghet til familien. Ved å kunne løse økonomiske problemer, slipper familiemedlemmene å ha konstant bekymring for de mest essensielle behov som mat og bosted. Dette gjør familien mer motstandsdyktig mot stress, som for eksempel forandring i arbeidsmiljøet. Olson (1983)

Ekteskapsstyrke består av ti enheter som er:

- Personlig holdning
- Kommunikasjon
- Konfliktløsning

- Fritidsaktiviteter
- Seksuelle forhold
- Barn
- Familie og venner
- Likestillings rolle
- Økonomistyring
- Religiøs tro

En viktig prosess for mestring av stress er å redusere familiens sårbarhet ovenfor stress. Familien må forsterke eller vedlikeholde familiens ressurser, for å minimere de negative påvirkningene som stressfaktorene medfører. Ved å forandre på strukturen i familien eller miljøet rundt familien kan man redusere eller eliminerer stressfaktorer. Det er veldig viktig for familiemedlemmene at de føler seg klare til å mestre problemer på enkeltpersonnivå så vel som på familienivå. Dette får familiemedlemmene til å føle at de har kontroll over sitt eget liv og situasjonen som de er inne i. Dette kan øke deres selvtillit og gjøre dem mer motstandsdyktig mot nye stresssituasjoner som kan oppstå.

Mestringsprosessen krever fellesinnsats fra alle familiemedlemmene. Hvis ett av familiemedlemmene ikke er villig til å samarbeide, eller anerkjenne problemet, vil dette skape øvrige problem for de andre medlemmene av familien. I begynnelsen når en familie møter en stressfaktor som påvirker familiens vanlige rutine, vil familien vanligvis omjustere sin innvendige struktur eller handlingsmønster for å mestre stressfaktoren. Hvis stressfaktoren blir for stor, vil de ofte søke støtte utenfor familien som venner og sosiale kontakter. (Olson, 1983)

Mestringsstrategier blir ofte utformet på grunnlag av den kulturelle bakgrunnen som de forskjellige ekteparene har. Forskjellige kulturer har forskjellige tradisjoner og normer. Det er grunn til å anta at folk fra forskjellige kulturer benytter forskjellige strategier gitt deres kultur. Som nevnt tidligere er sosiale nettverk, som venner og familie, en veldig viktig kilde til familieressurser. Å ha tilgang til noen å prate med eller å få råd og støtte i fra har vist seg å ha stor effekt mot stressfaktorer. Dette er gunstig for både familiemedlemmene og familien som helhet. (Olson, 1983)

2.4 Faktor som påvirker ekteskapet

På grunn av dette har sosiale nettverk og støtte stor påvirkning på familien. Hvilke normer en kultur har påvirker også ekteskapet. F. eks i kulturer hvor skilsmisse er mindre akseptert, vil ekteparet få råd om å bevare ekteskapet og jobbe mer med sin ektefelle for å løse konflikten. Dette kan påvirke ektefeller til å fokusere mer og gjøre en større innsats for å bevare ekteskapet, dermed fører det til lavere skilsmissetall. I kulturer hvor skilsmisse er allment akseptert, vil ekteparet med større sannsynlighet få råd om å fokusere mer på sin egen lykke og selv-utvikling. Videre kan dette føre til at flere ektefeller fokuserer mer på seg selv enn på ekteskapet og dermed føre til høyere skilsmissetall. (Olson, 1983)

Yabiku (2005) har funnet ut gjennom sin forskning at ekteparets utdanning har en stor påvirkning på ekteskapets varighet. Yabiku påstår at utdanning påvirker både menn og kvinner når det gjelder hvilken alder de vil gifte seg i og på varigheten til forholdet. Mange deltagere i Yabiku utsetter giftemålet til etter endt utdanning for å få tid og konsentrasjon til studiene. Mange utsetter også ekteskapet på grunn av økonomisk usikkerhet under utdanningsperioden.

Menn med høyere utdanning er mer ettertraktet som ektefelle. Dette skyldes hovedsakelig at mer utdanning gir større jobbmuligheter og større økonomisk trygghet. Mannlige ektefeller med høyere utdanning har også høyere selvtillit, noe som reduserer sjansen for ekteskapsproblemer og skilsmisse. (Yabiku, 2005)

Utdanning har også positiv påvirkning på ekteskapet for kvinner. Kvinner med høyere utdanning blir mer selvstendige og mindre avhengig av sin ektefelle. Med bedre muligheter for å ta vare på seg selv, har de også flere valgmuligheter når det gjelder å velge en ektefelle. Kvinnene vil være mere selektive når det gjelder ektefelle. Dette fører til at de vil gifte seg i en relativt høyere alder og redusere sjansen for skilsmisse.

Religion kan også ha en positiv effekt på ekteskapet. De fleste religioner verdsetter familieverdier. Religiøse miljøer har ofte økonomiske støtteordninger, slik at de kan tilby sine medlemmer mer støtte enn ektepar som ikke er medlem av en religiøs gruppe. Religiøse miljøer gir også ofte sosial støtte og råd for ektepar som har problemer. Med hjelp fra sin nære sosiale omgangskrets vil det være mye enklere for ekteparet å takle stress, og dette bidrar dermed i en positiv retning for ekteskapets styrke. Forutsatt at religion har innvirkning på hvordan ekteparet forholder seg til ekteskapet. (Olson, 1983)

2.5 Ekteskapsrådgivning

Ekteskapsrådgivning er en av de viktigste støtteordningene for et ektepar som har problemer med å takle stress. Ekteskapsrådgivning kan tilby hjelp og terapi for forskjellige problemer. Det er ofte mye lettere å forstå problemet når det er en nøytral part tilstede som fungerer som en megler i konfliktsituasjoner. Det er imidlertid ikke alle ektepar som benytter seg av dette hjelpemiddelet. Bringle and Byers (1997) beskriver i sin artikkel at 37 % av ekteparene i deres forskning ikke kontakter ekteskapsrådgivning før begge parter mente at det var for sent.

Den mest vanlige grunnen var at ekteparene som deltok i deres undersøkelser ikke ville innse at de hadde problemer i ekteskapet før det var for sent. I andre tilfeller var det ektepar som visste at de hadde problemer, men som håpet at problemet ville forsvinne av seg selv over tid. Ekteparet følte også at deres problemer var intime og personlige, noe de ikke ønsket å dele med en fremmed person. De vil ofte føle seg sårbare i situasjoner hvor de vet at det er problemer i ekteskapet som de ikke klarer å løse selv. Dette leder til at mange ektepar utsetter å søke etter hjelp for problemene, inntil de har blitt for store, slik at ekteskapet ikke lengre klarer å takle stresset som forårsaket problemet. (Bringle and Byers, 1997)

En annen grunn til at mange velger å ikke søke om hjelp kan være at ektefellene mangler selvinnsikt. I følge modellen til Gross & Mc Mulle (1983) må personer som søker hjelp først vedkjenne at de har et problem og deretter definere hvilken hjelp de trenger. Selv om noen har vedkjent at de har et problem, er det ikke alltid at de er villige til å søke hjelp. I mange tilfeller vil de det gjelder overbevise seg selv at de er sterke nok til å løse problemet selv. De vil også velge å diskutere sitt problem med sin nære sosiale sirkel, som venner og familie, i første omgang. For at ekteskapsrådgivning skal kunne fungere må begge parter være villige til å innse at de har et problem og begge må gjøre en innsats for å bearbeide forholdet med hverandre. (Bringle and Byers, 1997) Det er ofte lettere for dem å vise sine svake sider til folk de stoler på, enn en helt fremmed person de ikke har møtt før. (Gross & Mc Mulle, 1983). Dette fører til at mange ikke søker profesjonell hjelp før det er for sent. Mange er redde for at det å søke hjelp er det samme som å vise svakhet, og å innrømme at de ikke klarer å løse problemet selv. De er redde for at andre medlemmer i sin sosiale krets, som familien eller venner, vil dømme eller stigmatisere dem for å søke ekteskapsrådgivning. Ekteparet frykter for at dette vil sette deres egen familie eller ekteskap i dårlig lys.

Tidligere forskning viser at ektepar som har en positiv holdning til ekteskapsrådgivning, eller som har vært med i ekteskapsrådgivning tidligere har en større sannsynlighet for å søke om

hjelp for megling når problemer oppstår i ekteskapet. F. eks hvis ekteparet har en sosial krets som har erfaring med ekteskapsrådgivning vil dette senke terskelen for å søke hjelp. Dette fører til at ekteparet vil få mer informasjon om tilbud de kan benytte seg av. Ved å få positive råd om ekteskapsrådgivning på forhånd, får ekteparet et bedre bilde og positive forventninger om ekteskapsrådgivning. Mange har negative assosiasjoner om ekteskapsrådgivning på grunn av manglende informasjon. Mange assosierer også ekteskapsrådgivning med problemer og skilsmisse. (Bringle og Byers, 1997)

Det er forskjell mellom menn og kvinners holdning til ekteskapsrådgivning. Kvinner har en mer positiv innstilling til ekteskapsrådgivning enn menn (Bringle og Byers, 1997). Menn og kvinner har også forskjellige synspunkter på hva de anser som alvorlige problemer. Eks: depresjon, kommunikasjon, konflikt, utroskap og stress blir ansett som mindre viktig for menn, mens kvinner anser det som viktige problemer. Kvinner anser derimot langvarig sykdom, sterilitet, permanent skade, sjalusi og sex som mindre viktig mens menn anser disse som alvorlige problemer. Uenighet ovenfor alvorlighetsgraden til problemet kan også føre til at ekteparet utsetter søk om hjelp. Når ekteparet ikke er enig mellom seg vil de sjeldent søke ekteskapsrådgivning. Når ektemannen og konen er uenig i deres ekteskapsstatus, skaper det konflikt og stress. (Bringle and Byers, 1997)

2.6 Covenant Marriage

Alan J. Hawkins og medarbeidere (2002) beskriver i sin forskning hvordan de utforsker et nytt ekteskapssystem som heter "covenant marriage" i USA. Dette er et ekteskapssystem som inneholder flere elementer, med intensjon om å redusere sjansen for skilsmisse. "Covenant marriage" har krav om at ekteparet som skal gifte seg skal gjennomgå en prøveperiode, hvor ekteparet skal få bedre tid til å bli kjent med hverandre, og ha en grundig vurdering før de går inn i et ekteskap. Det er også krav om at begge parter må oppgi all informasjon som har et potensiale

til å påvirke ekteskapet. Dette hindrer ungdommer fra å gifte seg for tidlig og å angre på valget sitt senere i livet.

Begge partene kan bare søke om skilsmisse av spesielle grunner som f. eks mishandling, narkotikamisbruks, involvering i kriminelle handling osv. I "covenant marriage" er det også krav om at før skilsmisse må begge parter ha vært gjennom ekteskapsrådgivning. Dette vil forsikre at ekteparet har benyttet alle muligheter og har gitt sin fulle innsats i ekteskapet før de velger å skille seg.

Hawkins medarbeider (2002) viser i sin forskning til at mange er positivt innstilt til "covenant marriage", men dette systemet ser ikke ut til å ha stor effekter på skilsmisseantallet i de amerikanske statene som var med på forsøket. Systemet vil kanskje være populært i konservative og religiøse grupper, men vil ikke ha en stor effekt på generelle skilsmissetall.

2.7 Forebygging mot skilsmisse

Stanley og medarbeidere (1995) mener at ekteskap er noe grunnleggende i menneskets natur fordi det finnes ekteskap i alle mulige slags kulturer og folkeslag. Det ligger i menneskets natur å ha sosial omgang med andre medmennesker. Igjennom samarbeid med andre mennesker kan enkeltmennesket bedre sikre sin egen og andres overlevelse.

Forebygging er somregel en bedre løsning enn å forsøke å løse konflikter i etterkant, siden det kreves mer energi og resurser å løse konflikt. Dette gjelder også for ekteskap. Det er fare for at det er for sent for ekteparet når problemer allerede har oppstått. Stanley og medarbeidere (1995) har studert flere forskjellige typer programmer for ekteskapsrådgivning og forebyggende tiltak mot skilsmisse. De har funnet ut at kognitive egenskaper er veldig viktig og effektivt i forebygging mot skilsmisser. Ved å øke ekteparets kognitive egenskaper er de bedre rustet til å takle stressfaktorer og andre utfordringer. Samtidig kan ekteparet også oppnå bedre kommunikasjon. Stanley og medarbeidere (1995) har i sitt program for forebygging mot

skilsmisser elementer og øvelser som styrker kommunikasjonen mellom ektefellene. Disse teknikkene kan effektivt hjelpe til med å løse problemer og senke stressfaktorer i ekteskapet. De inneholder elementer som hjelper ekteparet med å respektere hverandres private grenser og behov.

Ved å forbedre ekteparets kognitive egenskaper, kan ekteparet være oppmerksom på problemer som kognitiv bias. Kognitiv bias betyr f.eks. at en eller begge av ekteparene antar at de gjør mer arbeid eller innsats enn sin partner i forholdet. Dette er et av de største problemene som skaper konflikt og stress i ekteskapet. Ekteparet må lære å verdsette den innsatsen partneren deres har gjort for dem, og ikke anta at de gjorde en større innsats selv.

Hvis en av partene nekter å vedkjenne at det er et problem i ekteskapet, er det sannsynlig at det kommer til å oppstå konflikt i ekteskapet. F. eks. konen eller mannen ønsker å diskutere problemet, men den andre parten er ikke klar til å erkjenne at problemet eksisterer og dermed distanserer seg selv fra ektefellen sin. (Stanley og medarbeider, 1995)

Forskningen til Stanley og medarbeidere (1995) viser også at ektepar som opplever mindre konflikter i ekteskapet, vil ofte påstå at de ikke trenger ekteskapsrådgivning. En del av dem er også mer sårbar for konflikter senere i ekteskapet. Det er fordi de overvurderer sin egen kapasitet til å takle stressfaktorer og problemhåndtering. Når problemer og konflikter oppstår i ekteskapet, føler ekteparet at deres selvtillit og stolthet også er skadet. Ektepar som derimot er villig til å ta imot ekteskapsrådgivning får et bedre utfall for ekteskapet. Ved å være villig til å ta imot hjelp fra andre har de større muligheter for å løse konflikter og få personlig vekst som en enhet.

Ektepar opplever mer stress når det er et nyfødt barn i familien. Foreldre som fikk sitt første barn ble ofte stresset på grunn av den store forandringen i familien, samtidig som at de ikke hadde så mye erfaring innenfor dette området. De vil ofte møte flere situasjoner hvor de ikke har kunnskap om hva de skal gjøre, f.eks. matvaner til det nyfødte barnet, helse og søvnvaner til barnet. Følelsen av at de mister kontrollen over situasjonen kan ofte skape spenning og en følelse av hjelpeløshet i ekteskapet. (Stanley, Markman, Peters og Leber, 1995). I slike situasjoner kan det være lurt å søke praktisk hjelp og råd enten fra det offentlige eller fra noen som har erfaring med slike typer situasjoner.

3. Kulturforskjell

3.1 Kulturpåvirkning

Det er nevnt tidligere i oppgaven at 50 % av ekteskapene i Norge går i oppløsning. Det er til sammenligning kun 14 % av ekteskapene som ender opp i skilsmisse hos befolkningen i Kina. En av de mulige grunnene kan være at forskjellig kultur har en forskjellig påvirkning på holdningene til ekteskap.

Alan Page Fiske og medarbeidere (1998) mener at kultur har stor påvirkningskraft på menneskets holdning. Når barn er under utvikling ser de etter handlinger hos andre medmennesker. Spesielt ser de til foreldrene sine for å finne ut hvilke handlingsmønstre de bør følge. Gjennom sosialisering med andre medmennesker av samme kultur under oppveksten har barna lært normer og regler som tilhører deres kultur. Gjennom interaksjon med andre fra sin kultur, blir mennesker påvirket til å handle og tenke i samme mønstre. Folk blir programmert til å ikke stride imot de normer og regler som tilhører kulturen lever i tilhører. (Fiske, Kitayama, Markus og Nisbett, 1998)

Under oppveksten vil deres opprinnelige kulturbakgrunn ha mest påvirkning på personens holdning. Den opprinnelige kulturbakgrunnen vil ha så stor påvirkningskraft at nye kulturer som mennesket opplever senere i livet vil ha liten påvirkningskraft for personens holdning. (Fiske, Kitayama, Markus og Nisbett, 1998) Det er muligens grunnen til at eldre personer har større vanskeligheter med å tilpasse seg til andre kulturer.

Helt siden forhistorisk tid har mennesket måtte lære seg å leve sammen med hverandre for å overleve. Ved å leve sammen kan de få nytte av hverandres hjelp i å forsvare seg mot farer utenfor gruppen. Det gjør også jakt på mat og ressurser mye eklere. Mennesker som lever sammen med hverandre vil ofte danne vaner og tradisjoner innenfor sin egen gruppe. Dette er opprinnelsen for kultur. Folkegrupper fra forskjellige miljø blir påvirket av forskjellige faktorer, som fører til forskjellige kulturelle tradisjoner.

Men det er ikke bare fordeler når store grupper av mennesker bor i samme område. Det vil også oppstå konflikter som sjalusi og uenighet om ressurser. Ettersom forskjellige konflikter oppstår vil menneskene danne forskjellige regel og normer for å løse konfliktene mellom medlemmer innenfor gruppen. For å kunne få nytte eller støtte fra samfunnet, må samfunnsmedlemmene forholde seg til normene og reglene samfunnet pålegger dem. Etterhvert som samfunnsmedlemmene sosialiserer seg med hverandre og forholder seg til normene og reglene, vil de utvikle holdninger som er tilpasset sin kulturelle bakgrunn. (Fiske, Kitayama, Markus og Nisbett, 1998)

Det er store kulturelle forskjeller mellom den kinesiske befolkningen og den norske befolkningen, og dette kan være en av grunnene som fører til deres forskjellige syn på ekteskap. Richard E. Nisbett (2005) skriver i sin bok om forskjellige undersøkelser som han gjorde for å undersøke forskjellige sosiale handlingsmønstre mellom vestlige og østlige kulturer. Hvordan forskjellige kulturer påvirker personens handlingsmønstre og valg. Hvis vi ser på den gamle

greske kulturen, er greske folk veldig fokusert på personlig frihet i sin kultur. Til og med i dagens greske samfunn har den greske befolkningen stor fokus på individuelle friheter. De mener at alle har kontroll over sitt eget liv og rett til å gjøre det de mener er riktig. I det gamle Hellas hadde folk lov til å diskutere og argumenter mot kongen selv. Retorisk kunst for å overtale og diskutere var like viktig som fysisk styrke i det gamle Hellas. Det er på grunn av deres kultur at de hadde en demokratisk styreform, hvor både store og små avgjørelser ble avgjort i debatt. Er man flink til å overtale andre, kan man få respekt og status innenfor samfunnet. Den gamle greske kulturen hadde relativt få tyranner eller diktatorer som undertrykket folket sitt og styrte over dem. De greske filosofene oppfordret elevene sine til å være nysgjerrige, stille spørsmål og å søke sin egen sannhet og forståelse. (Nisbett, 2005)

Den kinesiske befolkningen har en motsatt holdning i forhold til den greske befolkningen. I gammel kinesisk kultur var de opptatt av harmoni i gruppen. Kinesiske filosofer oppfordret harmoni og samarbeid, hvor de lærte sine elever at de skulle respektere sine overordne og hverandre. Kinesiske filosofer forsto at det er begrenset hvor mye en person klarer å utføre alene, men med samarbeid klarer folk å utføre mer arbeid enn en enkeltperson kan klare. Samarbeid er også essensielt for overlevelse og vekst innenfor et samfunn.

Kinesisk kultur har stor tro på det hierarkiske system. De tror at folk som har høyere autoritet en seg selv, som f.eks. foreldre, lærer og keiseren, har rett i deres avgjørelse. Det er på grunn av at eldre mennesker eller overordnede har mer visdom og erfaring. De har sett og opplevd ting vi ikke har, og kan se ting fra et annet perspektiv. Det er klokt å høre på råd fra sine eldre eller overordnede. Det er utenkelig i kinesisk kultur at individer tviler på det autoriteten bestemmer. Det kongene sier er den absolutte loven, som alle må følge. Den kinesiske befolkningen blir lært helt fra de var små at de må trene opp sin selvkontroll for å minimere konflikter mellom samfunnet rundt seg. For å leve sammen med alle andre i familien, landsbyen og staten, må alle holde seg tilbake og leve i harmoni. Alle innbyggere anser seg selv som en del av et større samfunn og det er viktig å minimere friksjonen innenfor samfunnet. (Nisbett, 2005)

Vestlige kulturer er individualistiske kulturer. Akkurat som den gamle greske kulturen, fokuserer de sin kulturverdi på hvert individs rolle og personlig utvikling. Kinesisk kultur fokuserer på samarbeid og harmoni innenfor grupper. Folk fra vestlige kulturer finner glede i å vite at de har utført noe enestående og praktfullt, hvorav det kinesiske folket finner glede i å leve sosialt og harmonisk med sine familiemedlemmer og medborgere. Selv om det kinesiske folket verdsetter harmoni mellom familiemedlemmer betyr ikke det at de følger blindt etter gruppepress eller konformitet. Det kinesiske folket velger ikke skille seg ut ifra gruppen fordi de ikke vil gjøre andre sjalu eller trist ved å fremheve seg selv. De anser måtehold og det å holde seg i bakgrunnen som en positiv holdning. I vestlig kultur blir retorikk og debatt ansett som en kunst, venner og familie får felles vekst av vennlige diskusjoner. Kineserne anser balanserte familieforhold som en glede, og at diskusjoner vil føre til uenighet og krangel. Det betyr ikke at det kinesiske folket undertrykker sine egne tanker og behov, men at de tar mer hensyn til andres følelser og behov. De prøver og finne løsninger som er til nytte for alle parter og prøver å finne kompromiss. Den gamle greske kulturen anser diskusjon som trening for personlig vekst. Det gamle kinesiske folket derimot anser diskusjon som konflikt i sitt sosiale miljø, og vil unngå det i sitt sosiale miljø. (Nisbett, 2005)

Miljøet har stor påvirkning på kulturell utvikling. Miljø er en hovedfaktor som bestemmer hvilken retning kulturen utviklet seg i. Forskjellige økologiske systemer og geografi skaper forskjellige utfordringer og problemer for de ulike folkeslagene. I det gamle Kina var mesteparten av landet fruktbar jord. Dette førte til at meste parten av befolkningen jobbet som bønder. For at det skulle være effektivt med jordbruk måtte bøndene samarbeide med hverandre. Uten samarbeid ville ikke bøndene klart å utføre alt arbeidet som kreves av jordbruk. Dette gjør at den kinesiske befolkning er avhengig av hverandre. Gamle Hellas var fjellområder og sjø, og deres resurser var jakt, fiske og byttehandel. Grekerne trengte derfor ikke å samarbeide med hverandre på samme måte som kinesere. Dette førte til at det ville være mest nyttig for grekerne å være flinke i diskusjoner når de skulle handle med hverandre. Ved å fokusere på å utvikle sin

egen talekunst, sørget de for bedre sjanse for suksess. (Nisbett, 2005)

Yuen, Law og Ho (1998) studerte den tradisjonelle kinesiske bondekulturen. Det viser seg at familiens verdi er veldig viktig for de kinesiske bøndene i landsbyen. I det gamle Kina var store deler av landet avhengig av landbruk, og i små landsbyer var de avhengige av hjelp fra sine familiemedlemmer. Flere familier som er i slekt vil holde sammen og støtte hverandre. De som tilhører større familier har større makt over de andre mindre familiene i landsbysamfunnet. Dette gjør at familier verdsetter hverandre og familieverdier fordi de er avhengige av hverandre. (Yuen, Law og Ho, 1998)

Det er viktig for asiatiske folk å bli akseptert som en del av sin gruppe. Dette fører til at mange asiater ikke vil fremvise seg selv som flinkere enn andre mennesker, og de vil ofte anse seg selv som normalt flink eller gjennomsnittlig. Mange tror at hvis de viser hvor flink de er og fremstår som at de kan mer enn andre, så vil det sette de andre i gruppen i et dårlig lys. For å bevare gruppeharmoni må alle oppføre seg beskjedent, slik at ingen skiller seg ut fra de andre. Asiatiske mennesker er også flinkere til å kritisere seg selv enn mennesker fra vestlig kultur.

I vesten blir barn og ungdom fortalt at de er spesielle og unike. Hvis de jobber hardt kan de oppnå enestående resultater. I japanske skoler blir barn lært å være selvkritiske for å minne seg selv på at de alltid kan forbedre seg selv. De mener at det er viktig å konstant finne svakheter ved seg selv, slik at de kan hele tiden utvikle seg. For asiatiske folk er utvikling og forbedring av seg selv et konstant mål gjennom livet.

Personlig suksess er ikke bare en enkeltpersons oppnåelse. Asiater føler at deres suksess er også deres familie eller gruppens suksess, og at de bringer ære til sin gruppe eller familien. Dette motiverer asiatiske folk til å gjøre mer innsats, siden de ikke bare jobber for seg selv. Når en person gjør en feil eller noe skammelig, bringer de skam til hele familien. Dette gjør at asiater

også er ekstra forsiktige med å ikke gjøre feil i arbeidet sitt, i motsetning til det amerikanske folk med sine individualistiske verdier, hvorav suksess betyr suksess og selvutvikling for seg selv. Dette gir det amerikanske folket mer frihet til å gjøre det de mener er rett, som igjen gir det amerikanske folket mer frihet til å utvikle seg selv og lære av sine egne feil. (Nisbett, 2005)

Den asiatiske befolkningen er mer fokusert på harmoni innenfor gruppen. Dette gir dem mer trening på å utvikle empati. Asiater er mer oppmerksomme på andres følelser slik at de kan reagere hvis det oppstår konflikt innenfor deres gruppe. Nisbett og Taka Masuda gjorde et forsøk hvor de viser en undervannsvideo til både japanske og amerikanske studenter. De japanske studentene brukte mer emosjonelt relaterte ord til å beskrive hva de så, enn de amerikanske studentene gjorde. (Nisbett, 2005)

Det er stor forskjell på diskusjons måte og forretnings mønster mellom asiatisk og vestlige kulturer. Japanske folk har f. eks en mer harmonisk diskusjons måte, hvor de setter verden i fokus. De mener at personene selv må være fleksible og justere seg selv til å tilpasse omverden. I diskusjoner vil japanere også la være å skape dårlig inntrykk for å sikre fremtidig samarbeid med den de gjør forretning med. Amerikanske folk har derimot en mer direkte stil. De har et mål som utgangspunkt, og de setter seg selv i fokus og justerer omverdenen for å nå sitt mål. De bryr seg mindre om forholdet til diskusjonspartneren og fokuserer mer på å vinne diskusjonen. Det er resultatet som teller og det er ingen vits i å sløse bort tid og energi på andre ting enn målet de vil oppnå. De vil også fokusere på resultatet de får her og nå, og bekymrer seg ikke for alle slags mulige problemer i fremtiden. (Kinhide, 1976)

Vestlige og asiatiske folk har forskjellige sosiale relasjoner til andre medmennesker og miljø. Dette fører til at de har forskjellige verdenssyn og påvirker hvordan de reagerer på i forskjellige situasjoner. Asiatiske folk anser seg selv som en del av omverden, og vil fokusere mer på hvordan omverden forandrer dem. De føler at det er viktig å fokusere på omverdenen, og

legger merke til små detaljer. Vestlige folk føler at personlig innsats påvirker resultatet. De vil fokusere mer på relevante objekter som kan påvirke deres mål. (Nisbett, 2005)

3.2 Modernitet

Moderne samfunn er mer komplisert enn tradisjonelle samfunn. Det oppstår mer krevende oppgaver og utfordringer i det moderne samfunnet enn det har gjort tidligere (Cialdini, 2009). Folk må holde seg oppdatert på all den nye informasjonen som er tilgjengelig for å unngå å bli utdatert. Med for mye informasjon kommer det også utfordringer med å skille ut hvilken informasjon som er viktig og relevant. Før det moderne samfunnet trengte mennesker bare å fokusere på de mest grunnleggende behovene som mat, søvn og overlevelse. I det moderne samfunn må mennesker fokusere på mange flere valgmuligheter og behov.

Skilsmissetall har ikke alltid vært så høyt som nå. Før det moderne samfunn oppsto var ikke skilsmisse et alternativ, hverken praktisk eller sosialt. Giftemålet varte ut livet, og å gifte seg på nytt var ikke en realistisk mulighet. Anthony Giddens (1992) beskriver i sin bok, at før 1800-tallet var giftemål meget forskjellige fra dagens giftemål. I denne oppgaven vil jeg beskrive før 1800-tallet som pre-moderne og etter 1800-tallet som moderne. Giddens (1992) beskriver at i det pre-moderne vestlige samfunnet giftet mennesker med hverandre på grunn av vanskelige leveforhold og økonomiske fordeler. Før den moderne tid var leveforholdene veldig krevende, og de fleste var stilt ovenfor harde vilkår for å overleve. Giftemålet var en praktisk løsning på flere problemer. Ved å gifte seg med en partner kunne de få inn en ny person som kunne jobbe for familien. Ekteskapet i pre-moderne tid inneholdte lite kjærlighet, felles tiltrekning, eller lidenskap. Det var sosialt forventet at alle skulle finne en partner, gifte seg og stifte familie. Ekteskapet var på den tiden mer eller mindre et mål i seg selv.

Giddens (1992) beskriver at det var rundt 1800-tallet at ideen om romantisk kjærlighet oppstod. Romantisk kjærlighet ble introdusert sammen med moralske verdier innenfor

kristendommen. Det ble et symbol på frihet og selvrealisering for vanlige mennesker i den tiden. Ideen om romantisk kjærlighet ga folk en lidenskapelig opplevelse av ekteskapet, noe som var forskjellig fra ekteskap for praktiske grunner. Det var et håp om å oppleve lykke i deres kjedelige rutiner i hverdagen. Dette var en ny verdi hvor alle hadde rett til å velge den de ville gifte seg med på grunn av felles tiltrekning og kjærlighet.

Den romantiske ideen mente at kjærligheten skulle være unik og langvarig, og det skulle oppleves som felles tiltrekning og lidenskap. Følelsen av at deres partner var den viktigste personen i hele verden, og at livet føltes mer verdifullt når vedkommende var nær. Ektefeller skulle være villige til å gi ubetinget kjærlighet og omsorg til hverandre.

3.3 Kjønnforskjell

Moderne ideer og holdninger har påvirket ekteskapet på en radikal måte, det har blant annet endret maktbalansen mellom mann og kvinne. Før den moderne tid var maktforholdet og rollen mellom menn og kvinner svært bestemt og fastlåst. Mannen skulle jobbe og sørge for familien, mens kona skulle være hjemme og passe på deres etterkommere og gjøre husarbeid. I den moderne tid har mannen og kvinnens rolle blitt mer utydelig og mindre bestemt. I det moderne samfunnet er det like vanlig at mannen blir hjemme og tar vare på barna og kona jobber og forsørger familien. Det blir en kamp om kontrollen i ekteskapet, hvor både mannen og kona kan ha autoritet over den andre.

Moderne kvinner har mer frihet og rettigheter innenfor kjærlighet og ekteskap. De trenger ikke å adlyde sin ektefelle og de er ikke økonomisk avhengige av sin mann og kan velge å skille seg hvis de ønsket det. Før den moderne tid var ekteskapet den eneste måten en kvinne kunne forlate sine foreldre på og bli forsørget av sin ektemann. Dette var identiteten og mulighetene det tradisjonelle samfunnet ga kvinnen, og det var deres mål for voksenlivet. Nå i den moderne tid har kvinnen muligheten til å finne sin egen identitet, og de er ikke lenger avhengig av sine

foreldre eller ektefelle. De kan dra ut i verden for å finne sin plass i samfunnet, og har rett til å bli behandlet likt med menn. (Giddiens, 1992)

Menn har fått relativt mindre autoritet og mer ansvar i hjemmet i det moderne samfunn. I pre-moderne tid hadde menn full autoritet innenfor sitt hjem og egen familie. Men hadde bare ansvar for å forsørge familien sin økonomisk. I det moderne samfunn har menn fått nye ansvarsoppgaver innenfor par-forholdet, det er ikke nok med å være arbeidsdyktig. I det moderne samfunnet må menn også være romantisk involvert, og det krever at de kan kommunisere og vise sine følelser. Menn som ikke kan vise sine sensitive sider vil få mindre mulighet til å skaffe seg en partner. Dette går ofte i konflikt med mannens identitet. Mange menn har fremdeles den tradisjonelle mannidentiteten hvor menn tar initiativ og avgjørelser i et forhold. Samtidig kan menn ikke være for dominerende, slik at de undertrykker kvinnens frihet. Menn prøver å respektere likestillingen samtidig som de ønsker å bevare sin stolthet. Flere menn mener at kvinner ikke er villige til å gå med på kompromiss lenger og at kvinner vil ha all makten i forholdet. (Giddiens, 1992)

Forandringer i miljøet blir ofte påvirket av samfunnsstrukturen, som videre påvirker familien. Det vil si at forskjellige samfunn påvirker familien på forskjellige måter. I et mer konkurrerende miljø vil familiemedlemmer derfor oppleve mer stress fra omverden.

I det gamle Kina har det blitt benyttet en annen ekteskapsform enn det vi er vant til i den vestlige kulturen. Der har det ofte blitt benyttet arrangerte ekteskap. Det er et ekteskap hvor foreldrene bestemmer hvem sønnen eller datteren skal gifte seg med. På denne måten kan foreldrene forsikre seg om at de får inn et nytt familiemedlem som har samme synspunkt som dem selv. Dette vil minimere sjansen for familiekonflikter. I det gamle Kina var ikke ekteskapets hovedfokus på ekteparets kjærlighet. Funksjonen med ekteskapet var å få flere etterkommere og å få en større familie. Man skulle føre slekten videre. Tradisjonell kinesisk kultur mener at de eldre

har mer erfaring og visdom, og foreldrene har et mer objektivt syn kan derfor finne en ektefelle som passer godt til deres barn. (Yuen, Law og Ho, 1998)

Det var i 1950-årene at Kina forandret lovene for ekteskap. I det moderne Kina fokuserer mennesker på likestilling og personlig frihet innenfor ekteskapet. Kinesiske myndigheter oppfordrer den kinesiske befolkningen til å gifte seg på grunnlag av kjærlighet og ikke av tradisjon. Mange i den tradisjonelle kinesiske befolkningen var skeptiske til forandringen. Spesielt i de små landsbyene i Kina var folket skeptiske til det nye ekteskapssystemet. Det var på 1970 tallet at folket begynte å bryte med det tradisjonelle kinesiske ekteskapssystemet, hvor ekteparet selv velger sin egen ektefelle. (Yuen, Law og Ho, 1998)

3.4 Tidligere forskning

En undersøkelse blant kinesiske og amerikanske deltagere har vist at kinesiske deltagere har bedre hukommelse når det er miljørelatert enn amerikanske deltager har. (Hedden, Park, Jing og Nisbett, 2002).

Han, Michelle Leichtman og Wang, (1998) har i sin forskning på hukommelse mellom asiatiske og amerikanske barn vist det samme resultatet. Amerikanske barn bruker mer ord som beskriver sine egne følelser og handling når de skal beskrive et minne. Mens de kinesiske barn bruker ord som beskriver detaljer i situasjonen når de skal beskrive et minne. (Han, Michelle Leichtman og Wang, 1998)

Masuda og Nisbett (2001) utførte en undersøkelse som sammenlignet oppmerksomheten

mellom japanske og amerikanske deltagere. Forskningen gikk ut på at deltagerne ble vist en animert undervannsvideo av fisker som svømmer rundt. Japanske studenter gir 60 % mer beskrivelse av bakgrunns detaljer enn amerikanske deltager gjør. Amerikanske deltagere gir tre ganger så mange beskrivelser av fisken som er i senter og hvordan den oppfører seg enn det Japanerne gjør. Resultatet indikerer at asiatiske deltagere har et "holistisk syn". Det betyr at asiatiske deltagere har en oppmerksomhet som er mer spredt, der de fokuserer mer på miljøet og detaljer rundt miljøet. Hvor av amerikanske deltager har et "analytisk syn". Det betyr at de har et "tunnelsyn" hvor de fokuserer på hovedpunktet. Det betyr at amerikanske deltager fokuserer mer på det som er viktigst i en hendelse og forandringen rundt den, men ikke så mye på miljøet eller detaljer rundt det. (Masuda og Nisbett, 2001)

En annen grunn til at asiatiske folk justerer seg selv for å tilpasse seg situasjonen er at de føler at de ikke har kontroll over situasjonen. Asiatiske folk føler at de må tilpasse seg til omverdenen siden de ikke har kontroll over den. Dette er også grunnen til at asiater trives best med å ha folk rundt seg, for det gir dem en følelse av trygghet. De mener at verden er en kompleks enhet som kontinuerlig forandrer seg og det vil være veldig vanskelig å få kontroll over den. Det er viktigere for asiatiske folk å ha trygghet, fordi de mener at de aldri kan vite hva som kommer til å skje med dem, eller hvilke farer eller hindringer de kommer til å møte i en verden som er i konstant endring. I motsetning til asiater føler amerikanerne at de har kontroll over omverdenen. Det er bedre for deres mentale helse å ha kontroll over sitt eget liv. Amerikanerne føler ofte ubehag hvis de føler at de må justere seg selv for å tilpasse situasjonen. De mener at verden er en enkel og direkte enhet, som blir påvirket av personens egne handlinger. De vil klare å overkomme hindringene som omverden gir dem så lenge de jobber hardt for det. (Nisbett, 2005)

Forskningen viser at de kinesiske deltagere utførte en jobb bedre når de jobbet sammen med andre gruppe-medlemmer. Amerikanske deltagere derimot jobbet bedre når de jobbet alene

(Earley, 1989). En av de mulige grunnene til dette er at de amerikanske deltagerne føler at de ikke blir lagt merke til når de jobber i grupper. Ved å jobbe i grupper er det mindre sjanse at de blir lagt merke til og må igjen dele æren med andre medarbeidere. Dette gir dem mindre motivasjon til å gi sin beste innsats. Dette fenomenet kalles "sosial loafing". De kinesiske deltagerne føler at de har ansvar for sine medarbeidere, og ikke bare for seg selv. Hvis de gjør feil vil hele gruppen tape ansikt, og de føler at medarbeiderne er avhengig av hver enkelt.

Det asiatiske folket anser miljø og eksterne påvirkninger som en viktig faktor, mens det amerikanske folket anser eksterne påvirkninger som mindre viktige. Morris og Peng (1994) har gjort en forskning mellom amerikanske og kinesiske deltagere. I forskningen fant de ut at amerikanske deltagere legger mer vekt på innvendige faktorer. Mens kinesiske deltagere anser eksterne faktorer som en sterkere påvirkning enn interne faktorer. F. Eks: amerikanske deltagere påstår at personlig suksess er på grunn av at man har attributter eller en personlighet som hjelper til å oppnå suksess. Det er personlighetstypen som forårsaker den hendelsen som skjer. Hvis det er ment for en person å ha suksess vil ikke det eksterne miljø ha noen særlig stor innvirkning. Mens det kinesiske folket mener at hvis en person blir suksessfull, er det fordi han har støtte av familiemedlemmer, gode sosiale kontakter eller at han har fått bra utdanning. Uten den eksterne støtten ville han ikke ha klart å oppnå suksessen han har i dag. (Morris and Peng, 1994)

I en annen forskning mellom koreanske og amerikanske deltagere, viser det seg at koreanske deltagere anser personlighet som skiftende. Påvirkning fra omgivelsene vil forandre en persons personlighet. Amerikanske deltagere anser personlighet som noe stabilt og sterkt og at personligheten ikke blir i noen særlig stor grad påvirket av miljøet. (Norenzayan, Choi og Nisbett, 2002)

En undersøkelse mellom deltagere fra Hong Kong og USA viser at deltagerne fra de forskjellige landene foretrekker forskjellige diskusjonsstrategier. Deltagerne fra Hong Kong

foretrekker å ha en nøytral tredjeperson med i diskusjonen, hvor tredjepersonen har rollen som megler. Med denne strategien har deltagerne større sjanse for å minimere konflikten mellom seg selv og motparten. Amerikanske deltagere foretrekker at seg selv og motparten diskuterer og løser konflikten uten å involvere en nøytral tredjepart. (Morris, Leung, and Sethi, 1999)

Nisbett (2002) har en teori om hvorfor asiatiske folk og vestlige folk har forskjellige diskusjonsstrategier. Han mener at gamle kinesere stolte mer på sine sanser og erfaringer enn logikk. Mange av de gamle kinesiske arbeiderne som arbeidet som smed, bonde og kokk ble opplært til å følge tradisjoner som hadde blitt videreført av deres tidligere læremester. I en diskusjon vil kinesere benytte argumenter som er basert på erfaring og rimelighet. Dette fører til at det er lavere sannsynlighet for at kinesere benytter argumenter som kun er basert på logikk. Det kinesiske folket forstår og føler seg trygg på erfaring, så ved å benytte logikk vandrer det kinesiske folket inn i et ukjent territorium. Det vestlige folket har blitt inspirert av den greske kulturen når det gjelder diskusjonsstrategi. Det greske folket har blitt opplært at sanseintrykk, som syn og hørsel, er unøyaktige, og at man ikke bør stole fullt på det. Bare logiske tankerekker kan føre til den absolutte sannhet, og det er logiske argumenter som vil vinne debatten. (Nisbett, 2002)

I en forskning om logiske argumenter mellom koreanske og amerikanske deltagere, viser det seg at koreanske deltagere blir mer overbevist av argumenter som er basert på erfaring enn logisk tenking. Amerikanske deltagere derimot er mer overbevist av logisk korrekte argumenter. Mulige grunner kan være at amerikanske deltagere forholder seg mer til logikk i sine vaner og problemløsninger. Koreanske deltagere baserer seg mer på erfaring i sine vaner og problemløsninger. Siden koreanerne forholder seg mer til erfaring, vil de stole mer på utsagnet som høres mest rimelig. (Norenzayan, Smith, Kim, og Nisbett, 2002)

Peng og Nisbett (1999) har i sin undersøkelse funnet ut at asiatiske deltagere er mer glade i ordtak som er motsetninger til hverandre enn det amerikanske deltagere er. Selv i det gamle Kina fokuserte de kinesiske filosofene mer på motsetninger, hvordan man kan forstå balanse og

finne sannheten i begge motstridene parter. Kinesiske filosofer mener at verden er i konstant forandring. Miljø, herredømme og tilstanden til folk vil stadig forandres, og ingenting vil forbli uforandret over lengre tid. I en konstant forandrende verden er det ikke en absolutt sannhet, men en stadig forandrende sannhet. Derfor er det viktig å fokusere på motsetninger, i motsigelse er det to ytterpunkter som er linket sammen og utfyller hverandre. Det er viktig å finne balansen mellom to ekstreme ytterpunkter. Alt er avhengig og korrelert med hverandre, og for å forstå verden må man forstå alle motpartene og relasjonene med alle tingene rundt det. Den kinesiske befolkningen mener også at det er større sjanse for å ta feil ved å anse bare en side som en absolutt sannhet, fordi sannheten kan vil være avhengig av situasjonen. Samme handling kan være rett eller gal i forhold til situasjonen handlingen er utført under.

I motsetning til den kinesiske befolkningen er den vestlige befolkningen opptatt av identitet og logikk. Et objekt har sin egen identitet som er uforanderlig og uavhengig. Vestlige filosofer mener at logikk er den rette tankemåten, hvorav et utsagn kan enten være rett eller galt. Det kan ikke være både rett og galt samtidig, og det er også grunnen til at de amerikanske deltagerne er mindre glade i ordtak som er motsetninger til hverandre. (Peng og Nisbett, 1999)

Både asiatiske og vestlige tenkemåter er reflektert i deres måte å behandle konflikter på. I en annen undersøkelse mellom amerikanske og kinesiske deltagere, måtte deltageren ta et standpunkt i en konflikt mellom en mor og en datter. Av de kinesiske deltagerne var det 72 % som mente at begge parter hadde noe rett og de hadde en nøytral stilling. Bare 26 % av de amerikanske deltagerne mente at begge partene i konflikten hadde noe rett. Dette viser at mesteparten av de kinesiske deltagerne prøver å finne et mellomstandpunkt mellom de to partene i konflikten. De fleste amerikanske deltagerne holdt seg til en av partene. Det var bare en side som hadde rett og det var ingen middelvei. (Peng og Nisbett, 1999)

Kinesiske deltagere foretrekker argumenter som har en motsetning presentert til dem.

Hvorav amerikanske deltagere foretrekker argumenter som ikke har en motsetning presentert til dem. Nisbett mener at en av årsakene kan være at amerikanske deltagere er blitt trent opp til å benytte motargumenter i sin hverdag. Ved å møte utfordringer i hverdagslige situasjoner har amerikanske deltagere blitt flinkere til å finne det argumentet de synes er sterkest. Samtidig må de avvise de svake argumentene de møter. Hvis de aksepterer at flere argumenter kan være rett skaper det konflikt i deres diskusjon og det stiller deres egne argumenter i dårlig lys. (Peng og Nisbett, 1999)

Det amerikanske folket baserer ofte sin tro og sine valg på prinsipper. Dette kan være grunnen til at amerikanerne har flere synspunkt som ligger langs ytterpunkter, fordi argumentene deres er basert på prinsipper og overbevisning. (Nisbett, 2005)

Selv om det er stor forskjell mellom asiatiske og vestlige folk, betyr det ikke at de har forskjellige personlighets typer. Undersøkelsen viser at både folk fra asiatiske og vestlige land har de samme fem mest vanlige personlighetstypene. (Nisbett, 2005)

De fem mest vanlige personlighetstyper som er beskrevet er:

- Ekstroversjon
- Medmenneskelighet
- Kontroll
- Temperament

- Intellekt

3.5 Engasjement og "tilfredshet i ekteskapet"

Denne oppgaven benytter seg av en spørreundersøkelse som består av to deler, den første delen er utviklet av Jeffrey M. Adams og Warren H. Jones (1997) og den andre delen er utviklet av David H. Olson (1983). Den første delen av spørreundersøkelsen måler deltagerens engasjement i ekteskapet. Det har tidligere vært flere undersøkelser på ekteskap, men ifølge Adam and Jones (1997) så mangler alle en felles betegnelse. Alle forskere fokuserer kun på en av faktorene som påvirker ekteskapet. Adam and Jones (1997) tok utgangspunkt i tidligere forskning på ekteskap og med hjelp av tidligere data klarte de å finne fellestrekk i alle forskningene. Alle de tidligere forskningene er enig i at engasjement har en signifikant korrelasjon med ekteskapets varighet. De brukte betegnelsen "Ekteskapeleg engasjement" for å inkludere flere nivå av engasjement innenfor ekteskapet. "Ekteskapeleg engasjement" innebærer hvor engasjert eller hvor mye fokus man gir ekteskapet. Det måler lysten eller intensjonen til å fortsette å bli værende i ekteskapet med sin partner. Adam and Jones (1997) mener at "Ekteskapeleg engasjement" er delt inn i tre dimensjoner; som består av "engasjement for ektefelle", "engasjement til ekteskapet" og "følelsen av å være fanget". "Ekteskapeleg engasjement" er en av hoved måle-verdiene til spørreundersøkelsen som denne oppgaven benytter seg av.

Den andre delen av spørreundersøkelsen er utviklet av David H. Olson (1983). Den måler deltagerens "tilfredshet i ekteskapet". I følge Olson (1983) sin tidligere forskning har "tilfredshet i ekteskapet" stor påvirkning på ekteskapets utvikling. Den har påvirkning på hvor mange ressurser familien for å takle stress. Deltagere som opplever mer "tilfredshet i ekteskapet", er bedre egnet til å håndtere stress og forandringer i familien. De har også bedre livskvalitet og mindre sjanse for å søke skilsmisse. Ved å ha flere ressurser er de bedre forberedt på uventede stressfaktorer. Definisjon av "tilfredshet i ekteskapet" i denne oppgaven er hvor fornøyd man føler seg i ekteskapet og om personen føler seg lykkelig eller ikke.

Adams og Jones (1997) har gjennomgått tidligere litteratur om temaet, og har utviklet en spørreundersøkelse som de kalte "DIT". "DIT" inneholder 135 spørsmål som deles inn i 11 forskjellige kategorier. Etter flere analyser og revurderinger har de klart å ta bort 56 spørsmål som overlapper hverandre eller ikke passer inn i spørreskjemaet. Etter reliabilitetsanalysen har de klart å velge fram 45 spørsmål som representerer "Ekteskapeleg engasjement". "Ekteskapeleg engasjement" består av tre underkategorier som har navnene "Engasjement for ekteskapet", "Engasjement til ektefellen" og "Følelse av å være fanget".

- "Engasjement for partneren"; som refererer til engasjementet og tilfredsstillelsen ektefellene har for hverandre
- "Engasjement til ekteskapet"; refererer til troen på helligheten til ekteskapet, personlig respekt for ekteskapet og deres løfter til det.
- "Følelsen av å være fanget"; refererer til at ekteparet forblir i ekteskapet for å unngå økonomiske- og sosiale problemer ved skilsmisse.

"Engasjement til partneren" måler hvor tilfredsstillt eller tiltrukket deltageren er av sin partners egenskaper som f. eks utseende, forelskelse, personlige egenskaper osv. Dette engasjementet er sterkt korrelert med "ekteskapstilfredsstillelse", som er motivert av tiltrekning, kjærighet, dedikasjon og tilhørighet. Deltageren som er tilfreds med ekteskapet sitt vil ofte fokusere på positive faktorer ved ekteskapet. De viser også flere positive holdninger som å være vennlige, målorienterte og god selvtillit. Fysisk utseende har også påvirkning på engasjement. Hvis deltagerens partner er fysisk attraktiv har deltager mer engasjement til deres partner og mindre sjanse for skilsmisse. Barn innen ekteskapet har også en signifikant korrelasjon på

engasjementet til partneren. (Adams og Jones, 1997)

"Engasjement til ekteskapet" representerer det moralske engasjementet. Det viser deltagerens tro på helligheten til ekteskapet. Det måler hvor umoralsk deltageren mener det er å skille seg fra sin partner. Dette nivået viser seg å ha stor korrelasjon med menneskenes religiøse syn. Det har også sterke korrelasjoner til deltagerens moralske samvittighet. De deltagerne som har høy "Engasjement til ekteskapet" vil forbli i et ekteskap, fordi de mener at det er det moralsk riktige å gjøre selv om de ikke er tilfredsstilt med ekteskapet. Deltagere med høy "Engasjement til ekteskapet" føler ofte at når de først er gift har de et ansvar ovenfor ekteskapet. Ektefellene ga løfter til hverandre om at de skal være sammen i gode og onde dager, og de føler at det er deres plikt å verdsette dette løftet, selv om forelskelsen ikke er like sterk som den var i begynnelsen av ekteskapet. Ekteparet føler at de ikke bare kan gi opp fordi ting blir vanskelige, og vil derfor prøve alt for å holde ekteskapet sammen. "Engasjement til ekteskapet" har korrelasjonen til de to andre nivåene. (Adams og Jones, 1997)

"Følelse av å være fanget" er når deltageren ikke er tiltrukket til sin partner og ikke har tilknytning til ekteskapet lengre, men forblir i ekteskapet for andre grunner. Å forbli i et ekteskap kan gi flere fordeler for deltageren, f. eks. sparer tid og energi, bedre sosial støtte og status og økonomiske fordeler. Det er også flere som frykter konsekvenser ved å skille seg. F. eks. frykten for at de ikke vil finne noen andre og vil forbli alene. Også frykten for at den sosiale kretsen vil dømme deres valg og at man blir stilt i et dårlig lys. Adams og Jones (1997) beskriver i sin artikkel at "Følelse av å være fanget" har stor korrelasjon til skilsmisse og problemer i ekteskapet. De mener at "Følelse av å være fanget" er et nivå som samler inn de negative aspektene i et ekteskap. Denne faktoren er relatert til deltagerens utdanning og inntekt. Deltagere med høyt nivå av "Følelse av å være fanget" har ofte lyst til å forlate ekteskapet, men forblir i ekteskapet enten fordi at deres inntekt er lav eller fordi de har lav utdannelse eller fordi man har en lav selvtillit. (Adams og Jones, 1997)

4. Metode

Denne oppgaven er en del av et krysskulturelt forskningsprogram, hvor NTNU samarbeider med Hangzhou Normal Universitet. Jeg samarbeider med en student fra det universitetet, og i denne oppgaven benytter jeg data som er samlet inn av meg og min medstudent.

Oppgaven har to grupper av deltagere. Det ene gruppen er gifte deltagere som bor i Kina. Den andre gruppen er gifte deltagere som bor i Norge. Det har vært vurdert om vi skal inkludere deltagere som er skilt eller i samboerskap, men etter diskusjon med min medstudent kom vi fram til at vi ikke skulle fokusere på samboerskap i denne oppgaven. Det er forskjellig sosial status mellom samboerskap og ekteskap i Norge og Kina, og det ville være unødvendig for denne oppgaven å inkludere samboerskap i en ekstra gruppe innenfor analysen. Vi vil forsøke å få deltagere som er mest mulig lik i utgangspunkt. Samboerskap i Norge er ganske likt ekteskap, og mange i det norske samfunnet velger samboerskap framfor ekteskap. Vi antar at det er en essensiell forskjell mellom deltagere som er i ekteskap og deltagere som er i samboerskap. Vi har ikke nok bevis som påviser at samboerskap og ekteskap er det samme, dermed har vi konkludert med at vi skal ikke inkludere deltagere som er i samboerskap. Vi bestemte oss for å ikke inkludere deltagere som er skilt, fordi vi ønsker å fokusere på deltagere som fremdeles er gift. Vi er redde for at det vil skape forvirring i datamaterialet hvis vi blander inn deltagere som ikke passer mer presist til denne spørsmålsstillingen.

4.1 Hypotese:

Gjennom analysen av datamaterialet samlet inn fra norske og kinesiske deltagere, har vi funnet ut at deltagerne fra Norge og Kina har en "tilfredshet i ekteskapet" som er over gjennomsnittsnivået. Det vil si at alle deltagerne har et tilfredshetsnivå som er litt over

gjennomsnittet for det nivå vi i denne oppgave anser som nivå tre av total seks nivå. Dette gir oss en bedre oversikt over "tilfredshet i ekteskapet" til deltagerne fra begge landene. Vi kan anta at det ikke er ekstremt store forskjeller i "tilfredshet i ekteskapet" mellom deltagerne fra Norge og Kina.

For å få en bedre forståelse av forskjellen mellom ekteparene fra Norge og Kina skal vi prøve å finne ut om:

- H1: Det er signifikante forskjeller mellom norske og kinesiske deltagere når det gjelder følelsen av å være fanget.
- H2: Korrelasjonskoeffisient mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" er forskjellige mellom Norge og Kina.

4.2 Spørreskjema

Oppgaven benyttet spørreundersøkelse som er sammensatt av to deler. Del 1 består av Adam og Jons (1997) sitt spørreskjema "DIT", som fokuserer på å måle "Ekteskapelig engasjement". Del 2 består av Olsons (1983) spørreskjema "Enrich", som måler ekteskapets tilfredshetsnivåtest. Spørreundersøkelsen inneholder opprinnelig en tredje del, men den er blitt ansett som ikke relevant, samtidig som den gjorde spørreundersøkelsen unødvendig lang. Noen av spørsmålene overlapper hverandre i den tredje delen og det var derfor ikke nødvendig å ha dem med. Etter at vi hadde gjennomgått spørreundersøkelsen fant vi ut at det var best å fjerne den tredje delen for å øke sjansen for å få mest mulig svar fra deltagere. Mange deltagere ville føle at spørreskjemaet var for langt og dermed ikke orke å svare på det.

De første 45 spørsmålene fra spørreundersøkelsen er fra spørreundersøkelse "DIT".
Spørsmålsfordelingen mellom de forskjellige dimensjonene er fordelt på følgende måte:

"Engasjement for ektefellen"- Spørsmål nr. 1, 4, 8, 11, 14, 18, 19, 25, 26, 28, 29, 33, 37, 39 og 45

"Engasjement til ekteskapet"- Spørsmål nr. 3, 9, 13, 16, 21, 22, 23, 24, 27, 31, 32, 35, 36, 38 og 42

"Følelsen av å være fanget"- Spørsmål nr. 2, 5, 6, 7, 10, 12, 15, 17, 20, 30, 34, 40, 41, 43 og 44

"Ekteskapeleg engasjement"- Spørsmål fra nr. 1 til nr. 45

Oppgaven benytter også Olsons ekteskaps kvalitetsmåling "Enrich" for å måle ekteskapskvaliteten. "Enrich" er blitt benyttet av flere forskere i USA på tidligere forskning. Den har god reliabilitet og validitet. "Enrich" inneholder 124 spørsmål og 12 kategorier og hvert spørsmål er rangert i en fempoengsskala. Vi har valgt å benytte kategoriene "tilfredshet i ekteskapet" innenfor testen for å måle deltagerens tilfredshet for ekteskapet. "Enrich" blir også benyttet av ekteskapsrådgivere innenfor ekteskapsterapi. Testen måler "tilfredshet i ekteskapet", noe som har moderat korrelasjon med avgjørelsen om skilsmisse. Den ble utviklet for å måle relevante og sensitive forandringer innenfor ekteskapet. Testen har høy reliabilitet og validitet uavhengig av hvor lenge ekteparet har vært gift.

Vi har også vurdert å benytte andre kategorier innenfor "Enrich" som fokuserer på barnas påvirkning i ekteskapet, men vi kom fram til at det ikke var nødvendig i denne oppgaven. Hovedgrunnen er at kategorien ikke var inkludert i spørreundersøkelsen hos de kinesiske deltagerne. For at begge grupper skal få mest mulig like spørreundersøkelser, valgte vi å fjerne den siste delen.

Spørsmålene i del 2 av spørreundersøkelsen består av spørsmålene fra "Enrich"-spørreundersøkelsen, og spørsmålene fra nr. 1 til nr. 10 i del 2 tilhører "tilfredshet i ekteskapet".

Både "DIT" og "Enrich" benytter engelsk som det originale språket. For å kunne benytte dem i spørreundersøkelsen måtte vi oversette den til både kinesisk og norsk. Jeg og medarbeideren min tok ansvar for å oversette hver vår versjon av spørreundersøkelsen. Jeg hadde ansvar for den norske delen, mens hun hadde ansvar for den kinesiske delen. Jeg fant tre medstudenter som var villige til å oversette spørreskjemaet til norsk for meg. Etterpå fant jeg tre nye medstudenter som var villige til å oversette de tre eksemplarene tilbake til engelsk for meg. Deretter sammenlignet jeg alle de tre oversettelsene for å finne fram til den mest nøyaktige oversettelsen. Jeg fikk også hjelp av en foreleser til å se over sluttresultatet av spørreundersøkelsen. Han ga råd om eventuelle forbedringer på punkter som hadde mulighet for mistolkning i oversettelsen. Medarbeideren min gikk gjennom samme prosedyre med oversettelse av den kinesiske versjonen av spørreundersøkelsen.

Etter at begge spørreundersøkelsene var ferdiglaget, hadde jeg ansvar for å samle inn data fra deltagere i Norge. Min samarbeidspartner hadde ansvar for å samle inn data fra Kina. Jeg fikk også hjelp fra en professor på NTNU til å overføre spørreundersøkelsen til et elektronisk format. Dette førte til at jeg kunne sende den elektronisk til frivillige deltagere. Gjennom internett kunne deltageren returnere besvarelsen på en mye enklere måte. Dette økte antall deltagere som var villige til å delta i spørreundersøkelsen. Det å samle inn besvarelsen elektronisk medførte også at prosessen med sammenligning og analysing av data ble enklere. Alle deltagerne var frivillige og de ble også informert om sine rettigheter og konfidensialitet ved spørreundersøkelsen. Jeg sendte søknad om tillatelse til å sende undersøkelsen til forskjellige offentlige organisasjoner, og fikk det godkjent. Dette ga gode resultater.

Oppgaven benytter Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for å analysere datamaterialet.

5. Resultat

5.1 Ekteskapelig engasjement og nivå i begge land

Ekteskapelig engasjement i spørreundersøkelsen er delt inn i 5 skåringsnivåer, hvor nivå 1 er lite engasjert og nivå 5 er veldig engasjert. Forskingen viser at det "Ekteskapelig engasjement" til de kinesiske deltagerne ligger på midten av skalaen fra en til fem. Kinesiske deltagerne har en gjennomsnittsverdi på 3,30 ($M=3.30$), og standardavvik på 0,34 ($SD=0.34$). Standardavvik på 0,34 betyr at det er lite ekstremverdi hos de kinesiske deltagerne. De kinesiske deltagerens har lite variasjon i gjennomsnittsverdi for ekteskapelig engasjement.

De norske deltagerens "Ekteskapelig engasjement" ligger også på midten av skalaen mellom en til fem. Norske deltagerne har en gjennomsnittsverdi på 3,23 ($M=3.23$), og en standardavvik på 0,41 ($SD=0.41$). Ved å sammenligne mellom de norske og kinesiske deltagerne ser vi at begge gruppene har veldig like gjennomsnittsverdi på ekteskapelige engasjement. Dette antyder at både kinesiske og norske deltageren er like engasjert for ekteskapet sitt.

"Ekteskapelig engasjement" er delt inn i tre kategorier: "engasjement til ekteskapet", "engasjement for ektefelle" og "følelse av å være fanget". Hver kategori har fem skåringsnivå fra en til fem, hvor en er lite engasjert og fem er veldig engasjert.

- "Engasjement til ekteskapet" måler hvor engasjert deltageren har for selve ekteskapet.
- "Engasjement for ektefelle" måler hvor stort engasjement deltageren har for sin

ektefelle.

- "Følelse av å være fanget" måler deltagerens misfornøyde følelser for ekteskapet.

Tabell 1; total oversikt over "Ekteskapelig engasjement"

		M	SD
Engasjement for ektefellen	Kina	3.60	.45
	Norge	4.05	.52
Engasjement til ekteskapet	Kina	3.31	.37
	Norge	3.31	.52
Følelse av å være fanget	Kina	3.00	.57
	Norge	2.32	.48
Ekteskapelig engasjementsnivå	Kina	3.30	.34
	Norge	3.23	.41

5.2 Generelle trekk ved tilfredshet i ekteskapet

Forskningen viser at "tilfredshet i ekteskapet" hos de kinesiske deltagere ligger på et lavere nivå i en skåring fra en til fem. Kinesiske deltageren har en gjennomsnittsverdi på 2,29 (M=2.29), og en standardavvik på 0,42 (SD=0.42). Norske deltagerne har derimot et middels nivå i

"tilfredshet i ekteskapet". Norske deltagerne har en gjennomsnittsverdi på 3,59 ($M=3.59$) i "tilfredshet i ekteskapet", men standardavvik på 0,36 ($SD=0.36$).

Dette resultatet antyder at de norske deltagerne er mer tilfredsstilt med sin ekteskap i sammenligning med de kinesiske deltagerne.

Tabell 2; Oversikt over "tilfredshet i ekteskapet" for begge landene

		M	SD
Tilfredshet i	Kina	2.29	.42
ekteskapet	Norge	3.59	.36

5.3 Forskjellen i demografiske variabler

Demografiske variabler beskriver andre faktorer som kan påvirke deltagerens gjennomsnittsverdi for "tilfredshet i ekteskapet", faktorer som f.eks. deltagerens kjønn, alder, fruktbarhet og utdanning osv. Denne oppgaven velger å undersøke om alderen til deltageren har påvirkning på deres gjennomsnittsverdi i "tilfredshet i ekteskapet". Her benytter vi en uavhengig t-test og en enveis ANOVA, for å finne ut hvor stor er forskjellen på gjennomsnittsverdi for "tilfredshet i ekteskapet" for norske og kinesiske deltagerne. Deltageren ble sortert ut ifra hvilket årstall de er født i. I tabellene nedenfor viser det at gjennomsnittsverdi har ikke forandret veldig mye i de forskjellige tidsaldrene, dette antyder på at alderen til deltageren har ikke veldig høyt eller muligens ingen påvirkning på norske og kinesiske deltagerens gjennomsnittsverdi.

Tabell 5: De kinesiske deltagerens sammenligning av "tilfredshet i ekteskapet" i forhold alder
(N=557)

"Tilfredshet i ekteskapet"			
Variabel: Årstall	N	M	SD
1940	11	2.32	.51
1950	103	2.24	.45
1960	145	2.31	.46
1970	199	2.26	.36
1980	99	2.35	.43
	F		1.29

Tabell 6: Norske deltageres sammenligning av "tilfredshet i ekteskapet" i forhold til alder
(N=402)

Tilfredshet i ekteskapet			
Variabel: Årstall	N	M	SD

1940	23	3.5171	.34
1950	68	3.6341	.33
1960	83	3.5689	.40
1970	133	3.6074	.36
1980	95	3.5724	.36
	F		0.68

5.4 Forskjellen mellom Norge og Kina i "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet"

Resultatet viser at det er signifikante forskjeller mellom deltagere fra Norge og Kina i "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet". Innenfor "ekteskapelig engasjement" er det flere kategorier som kinesiske og norske deltagerne har signifikante forskjeller i gjennomsnittsverdi.

De kinesiske deltagerne har en gjennomsnittsverdi på 3,60 (M=3.60) og standardavvik på 0,45 (SD=0.45) i "engasjement for ektefelle". Norske deltageren har gjennomsnittsverdi på 4,05 (M=4.05) og standardavvik på 0,52 (SD=0.52) i den samme kategorien. Deltagere fra Kina har en signifikant lavere gjennomsnittsverdi av "engasjement for ektefelle" i sammenligning med norske deltageren,

I kategorien "tilfredshet i ekteskapet" har de kinesiske deltagerne en gjennomsnittsverdi på 2,29 (M=2.29) og standardavvik på 0,42 (SD=0.42). Hvorav har de norske deltagerne har en

gjennomsnittsverdi på 3,59 (M=3.59) og en standardavvik på 0,36 (SD=0.36). Deltagere fra Kina har også en signifikant lavere gjennomsnittsverdi av "tilfredshet i ekteskapet" i sammenligning med norske deltageren.

I kategorien "følelse av å være fanget", har kinesiske deltagere en gjennomsnittsverdi på 3,00 (M=3.00) og standardavvik på 0,57 (SD=0.57). Norske deltageren har en gjennomsnittsverdi på 2,32 (M=2.32), og standardavvik på 0,48 (SD=0.48). Kinesiske deltageren har et signifikant høyere nivå i "følelse av å være fanget" i sammenligning med norske deltageren.

Gjennom beregningene av t-test kan vi konkludere med at, det er signifikante forskjeller i "Ekteskapeelig engasjement" med et t verdi på 0,031 (t= 0,031) og "tilfredshet i ekteskapet" med en t-verdi på 0,005 (t= -0,005) mellom deltagere fra Norge og Kina. Dette betyr at det er stor sannsynlighet at deltageren i denne oppgaven er representativ for populasjon for Kina og Norge. Det er også en signifikant forskjell i gjennomsnittsverdi i "ekteskapeelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" mellom kinesiske og norske deltagerne.

Tabell 7: Sammenligning mellom Norge og Kina i "Ekteskapeelig engasjement"

		N	M	SD	t
Engasjement for ektefelle	Kina	557	3.60	.45	-14.31 ***
	Norge	402	4.05	.52	
Engasjement til ekteskapet	Kina	557	3.31	.37	-0.81
	Norge	402	3.31	.52	

Følelsen av å være fanget	Kina	557	3.00	.57	19.37***
	Norge	402	2.32	.48	
Ekteskape- lig engasjement	Kina	557	3.30	.34	3.10**
	Norge	402	3.23	.41	
Tilfredshet i ekteskapet	Kina	557	2.29	.42	-50.12***
	Norge	402	3.59	.36	

5.5 Korrelasjonsanalyse av flere dimensjoner i "ekteskape- lig engasjement"

For å finne ut om det er korrelasjon mellom "ekteskape-
lig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet", benytter oppgaven Pearsons korrelasjonsanalysen. Korrelasjonsanalysen viser i forhold til demografiske variabler at: Hos de kinesiske deltagerne har "ekteskape-
lig engasjement" og alle tre underkategoriene en signifikant korrelasjon med "tilfredshet i ekteskapet". Det vil si at det er stor sannsynlighet for at det er korrelasjon mellom disse variablene.

Hos de kinesiske deltagerne er det en korrelasjonsverdi på 0,21 mellom "ekteskape-
lig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet". Det vil si at hos de kinesiske deltagerne for hver enhet av "ekteskape-
lig engasjement" som øker, øker det også 0,21 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Det er signifikante korrelasjon mellom "engasjement for ektefelle" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på 0,42. Det vil si at hos de kinesiske deltagerne for hver enhet av "engasjement for ektefelle" som øker, øker også 0,42 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Det er en tydelig korrelasjon mellom "engasjement for ekteskapet" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på 0,20. Det vil si at hos de kinesiske deltagerne for hver enhet av "engasjement for ekteskapet" som øker, øker det også 0,20 enheter av "tilfredshet i

ekteskapet".

Det er også tydelig korrelasjon mellom "følelsen av å være fanget" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på -0,09. Det vil si at hos de kinesiske deltagerne for hver enhet av "følelsen av å være fanget" som øker, reduserer det 0,09 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Hos norske deltagere viser det også signifikant korrelasjon mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på 0,34. Det betyr at hos de norske deltagerne for hver enhet av "ekteskapelig engasjement" som øker, øker det også 0,34 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Vi ser en merkbar korrelasjon mellom "engasjement for ektefelle" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på 0,59. Det betyr at hos de norske deltagerne for hver enhet av "engasjement for ektefelle" som øker, øker også 0,59 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Det er også en signifikant korrelasjon mellom "engasjement for ekteskapet" og "tilfredshet i ekteskapet" med en korrelasjonsverdi på 0,25. Det betyr at hos de norske deltagerne for hver enhet av "engasjement for ekteskapet" som øker, øker det også 0,25 enheter av "tilfredshet i ekteskapet".

Det er derimot ikke noen tydelige korrelasjon mellom "følelsen av å være fanget" og "tilfredshet i ekteskapet", det vil si at det er ikke tilstrekkelig bevis for å anta at det er en korrelasjon mellom "følelsen av å være fanget" og "tilfredshet i ekteskapet" hos de norske deltagerne.

Tabell 8: Korrelasjonsanalyse av "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" hos de kinesiske deltagerne (N=557)

Tilfredshet i ekteskapet

	Pearson Correlation	.42 ^{***}
Engasjement for ektefelle	Sig. (2.tailed)	.000
	N	559
	Pearson Correlation	.20 ^{***}
Engasjement til ekteskapet	Sig. (2.tailed)	.000
	N	599
	Pearson Correlation	-.09 [*]
Følelsen av å være fanget	Sig. (2.tailed)	.042
	N	599
	Pearson Correlation	.21 ^{***}
Ekteskapelig engasjement	Sig. (2.tailed)	.000
	N	599

Tabell 8: Korrelasjonsanalyse av "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" hos de norske deltagerne (N=402)

		tilfredshet i ekteskapet
	Pearson Correlation	.59 ^{***}
engasjement for ektefelle	Sig. (2.tailed)	.000
	N	402

	Pearson Correlation	.25***
engasjement til ekteskapet	Sig. (2.tailed)	.000
	N	402
	Pearson Correlation	-0.41
følelsen av å være fanget	Sig. (2.tailed)	.417
	N	402
	Pearson Correlation	.34***
ekteskapelig engasjements- nivå	Sig. (2.tailed)	.000
	N	402

5.6 Regresjonsanalyse mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" for deltagerne fra Norge og Kina

For å få en bedre forståelse om korrelasjonen mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet", gjennomførte vi regresjonsanalyse mellom disse to faktorene.

Resultatet viser at korrelasjonen mellom "ekteskapelig engasjement" og "ekteskapstilfredshet" mellom deltagerne fra Kina var signifikant på 0,001 nivå og ΔR^2 er 0,18, noe som indikerer at felles predikative krefter av de to dimensjonene av "tilfredshet i ekteskapet" har nådd 18 %. Regresjonsanalyse tilsier at ut fra 18 % av "ekteskapelig engasjement" kan det muligens forklares med "tilfredshet i ekteskapet". Resultatet viser også at det er signifikante positive korrelasjoner mellom "engasjement for ektefellen" og "tilfredshet i ekteskapet". Det viser også at "tilfredshet i ekteskapet" er signifikant negativt relatert til "følelse av å være fanget".

For kinesiske deltagere er regresjonen mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet": "tilfredshet i ekteskapet" = 1,06+ 0,39 "engasjement for ektefeller" -0,06 "følelsen av å være fanget".

For norske deltagere viser resultatet korrelasjon mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" en signifikans på 0,001 nivå og ΔR^2 er 0,38. Dette indikerer at felles predikative krefter av de to dimensjonene av "tilfredshet i ekteskapet" har nådd 38 %. Regresjonsanalysen tilsier at ut fra 38 % av "ekteskapelig engasjement" kan muligens forklares med "tilfredshet i ekteskapet". Resultatet viser også at det er en signifikant positiv korrelasjon mellom "engasjement for ektefellen" og "tilfredshet i ekteskapet", samtidig som det viser at "tilfredshet i ekteskapet" er signifikant negativt relatert til "følelse av å være fanget"

For norske deltagere er regresjon mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet": "tilfredshet i ekteskapet" = 2.13+ 0,44 "engasjement for ektefeller" -0,13 "følelse av å være fanget"

Tabell 9: Regresjonsanalyse mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" for kinesiske deltagere

Predictor variabler	B	Beta	ΔR^2	T
(Konstant)	1.06			6.76***
engasjement for ektefelle	0.39	0.42	0.18	10.82***

følelsen av å være fanget	-0.06	-0.08		-1.99*

Tabell 10 Regresjonsanalyse mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" for norske deltagere

Predictor variabler	B	Beta	ΔR^2	T
(Constant)	2.13			17.51***
engasjement for ektefelle	0.44	0.63	0.38	15.44***
følelsen av å være fanget	-0.13	-0.17		-4.28***

Resultatet antyder at norske deltagere har i gjennomsnitt høyere "tilfredshet i ekteskapet" enn kinesiske deltagere, selv om den norske befolkningen har mye høyere skilsmissetall enn den kinesiske befolkningen.

I følge datamaterialet kan vi se at det er signifikante forskjeller mellom norske og kinesiske deltagere når det gjelder "engasjement for ektefelle". Det vil si at det er stor

sannsynlighet for at deltagerne i denne oppgaven er representative for befolkning fra Norge og Kina.

Det er også signifikante forskjeller mellom befolkningen i Norge og Kina når det gjelder "følelsen av å være fanget" i ekteskapet. Kinesiske deltagere har i gjennomsnitt større verdi i "følelsen av å være fanget" enn norske deltagere. Vi kan forkaste H_0 hypotese for H_2 og antar at korrelasjonskoeffisient mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" er forskjellige mellom Norge og Kina.

Med resultatet fra korrelasjonsanalysen og regresjonsanalysen ($0,001$ nivå og ΔR^2 er $0,18$), kan vi se at det er forskjeller på korrelasjonskoeffisient. Vi kan derfor med stor sannsynlighet antar at korrelasjonskoeffisienten mellom "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" er forskjellig mellom Norge og Kina. Det er forskjell på hvor mye "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" påvirker hverandre hos norske og kinesiske deltagere. I følge resultatet kan vi anta at "ekteskapelig engasjement" har større påvirkning på "tilfredshet i ekteskapet" hos de norske deltagerne enn hos de kinesiske deltagerne.

6. Diskusjon

6.1 Ny form for ekteskap

I denne oppgaven prøver jeg å gi en bedre forståelse av strukturen til ekteskap og familien, og hvordan kultur påvirker ekteskapet. Den skal finne ut hvorfor noen ektepar velger å forbli sammen, mens andre velger å skille seg. Mesteparten av ektepar gifter seg på grunn av forelskelse og fordi de ønsker å dele livet med sin partner. Et mindretall av ektepar gifter seg av andre grunner, som arrangert ekteskap eller for økonomiske fordeler osv.

Romantisk kjærlighet har skapt nye mål og ideer for ekteskapet, men også en del nye krav og utfordringer. Mange vil søke etter den perfekte kjærlighet som en ide. Mange er kanskje ikke oppmerksomme på at det krever mye arbeid for å realisere denne ideen. Den perfekte kjærlighet skal ideelt sett være unik. Det gir mange mennesker grunn til å forlate et forhold eller et ekteskap når de føler at forholdet ikke gir dem det de trenger. Mange tror at hvis denne person ikke er den perfekte partner, så må den perfekte partneren finnes ute en annen plass. Dette gir moderne mennesker større grunn til å skille seg. Ideen om romantisk kjærlighet har skapt forventninger om det perfekte forholdet.

Moderne ekteskap krever mer tillit og kommunikasjon enn ekteskap før moderne tid. Nesten alle forventer et perfekt forhold og ekteskap. De forventer ærlighet, tillit, trofasthet, omsorg og kjærlighet fra sin partner. Hvis forholdet ikke når opp til deres forventninger, blir mange skuffet og angres på sine valg. Ekteskap i det moderne samfunn symboliserer også ansvar. Det er ikke nok bare å fokusere på seg selv, man må også bry seg om partneren sin. Mange føler at de må ofre mye av sin tid og personlig identitet for å gå inn i ekteskapet.

Mange stiller spørsmålet "hva er det dette forholdet gjør for meg?". Siden ekteskap krever så mye tid og innsats er det ofte fristende å være singel. Mange som velger å fokusere på karriere vil heller være singel. I det moderne samfunn gir ikke ekteskapet den sosiale statusen og økonomiske støtten som før moderne tid.

Ekteskapet har fått en ny form i det moderne samfunnet. Ekteskapet er ikke lenger en nødvendighet for mange, det er heller et valg av livssituasjon mennesker tar. Ved å velge ekteskapet, mister man også en del av friheten sin. Det er også mer forventninger til ekteskapet. Dette gjør at ekteskapet i moderne samfunn mer sårbare, og det må håndtere utfordringer som ikke eksisterte før moderne tid. Mange tenker mer på at forholdet ikke gir dem noe, og mindre på hva de kan gjøre for forholdet.

6.2 Innsats og utfordring

Mange tror at ekteskapet er som et eventyr hvor alt fungerer perfekt når de er sammen med sin partner. Ektepar undervurderer ofte utfordringen ekteskapet gir. Begge parter må gjøre en innsats for å tilpasse seg den andre. I et ekteskap er det ikke lenger bare den enkelte persons behov som står i fokus, men begges. Begge må tilpasse seg nye vaner og egenskaper hos partneren, og begge må være tålmodige og hjelpsomme.

Samtidig må ekteparet takle stressfaktorer som bosted, økonomisk trygghet, jobb, sosial omgangskrets osv. For å takle forskjellige stressfaktorer må ekteparet jobbe som en enhet, hvor de benytter forskjellige strategier for å takle påvirkningene som kommer fra omverden. Det er mer komplisert når man er to i et ekteskap, enn en enkelt person som takler stressfaktorer alene. Hvis ekteparet ikke har god og tilstrekkelig kommunikasjon, vil det skape mer forvirring enn løsninger på problemer for partene. (Stanley og medarbeider, 1995)

Olson (1983) mener at stress er kilden til problemer i ekteskapet. Ofte når ekteparet opplever stress og spenning i familien, så fører det til konflikter og forvirringer. "Familiressurser" og "ekteskapsstyrke" er ressurser som ekteparet benytter for å takle forskjellige stressfaktorer. Med "familiressurser" og "ekteskapsstyrke" kan ekteparet rejustere strukturen innenfor familien for å mestre stressfaktorene.

6.3 Kulturpåvirkning

Alan Page Fiske og medarbeider (1998) har i tidligere forskning vist at kultur har sterk påvirkningskraft på holdninger hos mennesker. Mennesker i forskjellige kulturer har vært nødt til å takle ulike adaptasjonsproblemer gjennom utviklingshistorien. Vi kan anta at forskjellige kulturer har forskjellige holdninger og løsninger på ulike problemer.

Siden den kinesiske kulturen er forskjellig fra den norske kulturen, kan vi anta at de har forskjellige holdninger og strategier når det gjelder å takle stressfaktorer innenfor ekteskapet. Nisbett (2005) har bevist med flere forskjellige forsøk at asiatiske deltagere har en mer "holistisk" holdning til andre medmennesker og til omverdenen. Det vil si at det asiatiske folket fokuserer mer på gruppeharmonier. De er veldig opptatte av at andre i gruppen føler seg komfortabel og velkommen.

Nisbett (2005) påstår at asiater har utviklet en "holistisk" holdning fordi mesteparten av befolkningen var bønder i det gamle Kina. Det var viktig at folk kom overens med hverandre. Bøndene var avhengig av andres hjelp for å overleve. Dette kan være grunnen til at asiater er mer omtenkssomme når det gjelder folk rundt seg. Den kinesiske befolkningen er også mer sensitive til miljøforandringer, de oppdager også mer detaljer når det gjelder miljøet rundt seg.

På grunn av at de kinesiske deltagerne har en "holistisk" holdning, er de mer tilpasset til å takle stressfaktorer som oppstår i ekteskapet. Nisbett (2005) påstår at asiatiske folk er mer oppmerksomme på andre personers følelser, og er derfor mer villig til å forandre på sin vane for å tilpasse andre. Siden kinesiske deltagere er blitt opplært til å tilpasse seg selv overfor omverdenen, er det rimelig å anta at de har fått mer trening i å omjustere seg selv for

utenforliggende faktorer. Det vil gjøre dem mer effektivt i å takle stressfaktorer innenfor ekteskapet. Det vil også gjøre dem mer motstandsdyktige mot stress som er forårsaket av forandringer.

Det er også mulig at fordi kinesere er mer oppmerksomme på andres følelser, så er de flinkere til å foreta justeringer for å kompensere sin ektefelles emosjoner. Dette kan føre til mindre konflikter innenfor familien. Ved å ha bedre forståelse av ektefellens følelser kan de lettere løse konflikter og igjen ha bedre kommunikasjon seg i mellom. Kinesiske ektepar vil også bli mer oppmerksom på problemer som kan komme til å oppstå i ekteskapet.

Kinesiske ektepar har også forskjellige diskusjonsstrategier de benytter sammenlignet med de norske deltagerne. Kinesiske ektepar har en argumentasjonsstil som har et selvmotsigende synspunkt, det vil si at kinesiske ektepar vil også prøve å forstå motpartens synspunkt. Dette gir mulighet til en positiv påvirkning i situasjoner når det er konflikter i ekteskapet. Ved å vise forståelse for motpartens synspunkter kan begge partene ha større mulighet for å løse konflikter som oppstår. I følge Nisbett (2005) bruker det kinesiske folket denne diskusjonsstrategien for å løse konflikter. Kinesere prøver å forstå andres synspunkter og følelser, og derfor er deres formål ikke alltid å vinne en diskusjon. Dette er ofte en veldig nyttig strategi for å unngå konflikter og spenning innenfor ekteskapet.

Nisbett (2005) beskriver i sitt forsøk at kinesiske deltagere foretrekker å ha sterke sosiale tilknytninger til andre. Det kinesiske folket verdsetter familielivet høyere enn individuelle friheter. Med utgangspunkt i dette utsagnet kan vi anta at kinesiske deltagere verdsetter ekteskapet høyere enn individuelle friheter. Vi kan anta at i den kinesiske kulturen vil folk motivere hverandre til å jobbe mer med ekteskapet og bevare familieharmonien, siden en av de viktigste faktorene til

familiestykke er sosiale kontakter og holdninger. Det er stor sannsynlighet for at de kinesiske deltagerne får flere positive råd fra sine venner og familie om å jobbe med ekteskapet istedenfor å skille seg. Ved det første stadiet, når ekteparet møter problemer, vil de søke etter støtte og hjelp fra familie og venner (Olson, 1983). Rådene fra familie og venner er svært viktig for ekteparet, spesielt når ekteparet er under stress. Hvis ekteparets venner og familie har en holdning som er for bevaring av ekteskapet, vil de med stor sannsynlighet påvirke ekteskapet i en positiv retning.

Olsen (1983) beskriver tidligere i oppgaven at det kinesiske folket har ofte en større sosial krets, som familie og venner. De kinesiske deltagerne føler seg ofte mer komfortable når de har venner og familie rundt seg. Dette fører til at de ofte har større sosialt nettverk. Det gjør at de kinesiske ekteparene har større "familieressurs" som de kan søke hjelp hos når konflikter oppstår i ekteskapet.

I motsetning til i Kina, så er skilsmisse ikke lenger et tabu i det norske samfunnet. I mange tilfeller klarer norske ekteparene å gjennomføre skilsmissen og forsetter å være venner med hverandre. Det norske samfunnet er også som andre vestlige samfunn, i det det fokuseres på individuell frihet og egen identitet. Siden skilsmisse i det moderne norske samfunn ikke lengre er et problem, er det en mulighet at norske ektepar får råd som fokuserer på individets frihet og lykke. Norske ektepar vil mest vanlig få rådet som: "gjør det du synes er best" og "fokuser på din egen lykke". Det betyr ikke at en av kulturene er bedre enn den andre, men at forskjellige kulturer har forskjellige holdninger til ekteskapet. Det er derfor stor sannsynlighet for at forskjellige holdninger til ekteskapet og skilsmisse påvirker skilsmissetallene.

Det kinesiske folket har også forskjellige familieverdier. I den tradisjonelle kinesiske kulturen er ekteskapet mer fokusert på å få etterkommere og å ha en harmonisk familie. Med dette utgangspunkt, er det vanlig i det tradisjonelle Kina med arrangerte ekteskap. De mener at de eldre har mer erfaring og visdom, og derfor skal de kunne velge en ektefelle som passer bedre for

barnet sitt. Det var ikke før i 1950 at de kinesiske myndighetene forandret på denne tradisjonen. I 1970 var det da flere kinesiske ektepar som valgte sin egen ektefelle (Yuen, Law og Ho, 1998). Selv om det er mer valgfrihet i dagens kinesiske samfunn, er de kinesiske deltagerne fortsatt veldig opptatt av familieverdier.

I følge resultatet er norske deltageren mer engasjert og mer tilfredsstilt i sitt ekteskap enn kinesiske deltageren, selv om skilsmisse tallet er mye høyere i Norge enn i Kina. Dette er et veldig interessant resultat, dessverre har ikke denne oppgaven funnet en sikre forklaring for dette fenomenet. Det kan være flere faktorer som forårsaker til dette fenomenet.

Tidligere forskning på ekteskapet indikerer at "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" har direkte påvirkninger på deltagerens holdning til ekteskapet. Vi kan anta at det er store forskjeller i holdninger mellom deltagerne fra Kina og Norge. I følge resultatet av analysen er det stor sannsynlighet for at "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" har forskjellige påvirkninger på norske og kinesiske deltagere. Som nevnt tidligere har forskjellige kulturer forskjellige holdninger overfor ekteskapet, på grunn av at forskjellige kulturer har forskjellige verdier og tradisjoner. Det er også mulig at "ekteskapelig engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" har en annen betydning for folk fra Kina, enn for folk fra Norge. Datamaterialet viser også at kinesiske og norske deltagere blir påvirket av forskjellige faktorer når det gjelder "ekteskapelig engasjement".

En annen mulighet kan også være at kinesiske kulturen er i forandring. Kina er i økonomiske vekst, folk får bedre levestandard enn før i Kina. Med bedre levestandard får kinesiske befolkning mer informasjon om verden. Dette kan fører til at kinesiske ektepar får mer valgmuligheter innenfor ekteskapet. Med mer valgmulighet, kan det kinesiske folk stille mer krav til ekteskapet, som fører til mindre "tilfredshet i ekteskapet".

Andre muligheten kan være at på grunn av kulturpåvirkning. Siden kinesiske folket setter mer pris på familieverdi velger kinesiske ekteparet å forblir sammen selv om de er mindre tilfredsstilt og engasjert i ekteskapet.

6.4 Forebygge skilsmisse

Tidligere forskninger tyder på at for å redusere skilsmissetall må samfunnet fokusere mer på sosial støtte til ekteparet. Det er viktig å øke generell kunnskap om ekteskapsrådgivning for at ekteparet skal føle seg trygg på å søke hjelp. Ektepar trenger hjelp når det er stress og spenning i ekteskapet. I denne perioden er partene i ekteskapet også veldig redde og sårbare. Det er ofte vanskelig for ektepar å åpne opp for en fremmed i situasjoner hvor de føler seg sårbare og reduserte. Det er også veldig vanskelig for enkelte ektepar å innrømme at de har problemer i ekteskapet og dele intim informasjon med en fremmed person. Mange av ekteparene har vanskeligheter med å innrømme at det er problemer i deres ekteskap, og det at de ikke klarer å løse problemet selv. Dette er også en belastning for ekteparets selvtillit. Ved å gjøre det enklere med ekteskapsrådgivning, kan samfunnet gjøre det lettere for ektepar med problemer å søke etter hjelp. (Bringle and Byers, 1997)

Det har blitt vist i tidligere forskning at det å øke vanskeligheten for å skille seg, ikke hjelper til å redusere skilsmissetallene. Hawkins og medarbeider (2002) beskriver i sin forskning om "covenant marriage"-systemet, som ikke har klart å redusere skilsmisse-antall. Grunnen kan være at "covenant marriage" øker vanskelighetsgraden for skilsmisse, men det tilbyr ikke forebyggende tiltak mot konflikter som oppstår i ekteskapet. Ekteparene har ikke fått løst konfliktene og problemene som allerede har oppstått i ekteskapet. Stanley og medarbeider (1995) mener at det mest effektive tiltaket for å forebygge skilsmisse er å forbedre kommunikasjonen og løse konflikter innenfor ekteskapet.

Det er viktigere å forebygge og løse problemer som oppstår mellom partene i ekteskapet. Ved å øke ekteparets kognitive kunnskap, kan ekteparet bli mer effektive i å løse konflikter mellom hverandre og forbedre kommunikasjonen. Stanley og medarbeider (1995) mener at øking av ekteparets kognitive kunnskap har en bedre effekt for å redusere skilsmissetall. "Covenant marriage" introduserte derimot et viktig tema innenfor skilsmisse. Det er at mange yngre mennesker inngår ekteskap for tidlig. Unge kjærestepar gifter seg før de blir virkelig kjent med hverandre, og etterhvert oppdager de at de ikke passer sammen likevel og skiller seg.

Resultatet viser at utdanning også har påvirkning på "engasjement for ektefelle", "engasjement til ekteskapet", og "følelsen av å være fanget" for de kinesiske deltagerne. Dette stemmer med Yabiku (2005) sin forskning, som påstår at utdanning har påvirkning på ekteskapets kvalitet. Det er logisk å anta at utdanning har en positiv effekt for ekteskapet. Høyere utdanning gir bedre jobbmulighet og bedre selvtillit og stabil økonomi. Dette gjør at personen har mer ressurser og bedre evne til å takle stressfaktorer. Det er også mulig at folk med høyere utdanning er mer effektivt i å håndtere konflikter med sin ektefelle.

En av grunnene til at utdanning har større påvirkning på kinesiske deltagere enn norske, kan være at det er mer konkurranse på jobbmarkedet i Kina enn i Norge. Kina har et mye høyere folketall enn Norge, som fører til større konkurranse blant innbyggerne i Kina. Dette kan føre til at personens utdanning spiller en større rolle under vurderingen av en potensiell ektefelle.

6.5 Etter skilsmisse

Skilsmisse skaper ofte emosjonelle belastninger for alle parter som er involvert, uansett hvilket grunnlag ekteparet har for å skille seg. Det er viktig for ekteparet å forstå hvilke konsekvenser og påvirkninger skilsmisse fører til overfor andre, spesielt for de som har barn. Skilsmisse skaper ofte et veldig sterkt inntrykk i barnas minne. Det er flere forskningsoppgaver

som tyder på at skilsmisse har negative virkninger for barnas oppvekst. Barn som har opplevd skilsmisse får ofte dårligere selvtillit og aggresjonsproblemer. Det er også større sjanse for at barn som har opplevd skilsmisse får ekteskapsproblemer senere i livet. (Amato, 2000; Kelly & Emery, 2003)

Det er viktig for ekteparet å øke kunnskapen om skilsmisse og hvordan det påvirker barna. Ved enkelte tilfeller er skilsmisse uunngåelig, men det er fremdeles viktig å sørge for at dette påvirker barna minst mulig. Ved å gi barna støtte og omsorg kan foreldrene minimere de negative effektene som påvirker barna. Det er viktig å la barna vite at skilsmissen ikke er deres feil og at begge foreldre er glad i dem. Man må gi barna en nøytral forklaring på hva som skjer i deres liv. (Amato, 2000; Kelly & Emery, 2003)

Uheldigvis er det mange foreldre som ikke klarer å ta hensyn til andre og til barna under skilsmissen. Skilsmisse er en veldig stressfull og vanskelig situasjon for ekteparet, og de vil ofte ha problemer med å takle situasjonen selv. Ektepar som ikke klarer å håndtere sine egne emosjoner, vil ofte gi barna sine mer belastning. Ved å se sine egne foreldre i emosjonell turbulens, skaper det et veldig dårlig inntrykk for barna. I verste tilfelle kan det skje at foreldrene prøver å sette barna sine mot hverandre, eller at ekteparet anser barna sine som et objekt de vil ha helt for seg selv. De benytter sine egne barn som redskap for å såre sin tidligere partner. Ekteparet velger selv om de vil gifte eller skille seg, men barnet blir ofte dratt inn i kaoset. Det er derfor viktig å sørge for at skilsmissen ikke skaper mer problemer for barna enn nødvendig.

Denne oppgaven prøver ikke å påstå at en av kulturene er bedre enn den andre. Oppgaven forsøker bare å finne forskjellen mellom to forskjellige kulturer i forhold til ekteskap. Hver kultur har forskjellige utviklinger og forskjellige holdninger, og dette viser bare hvordan forskjellige kulturer har forskjellige måter å behandle problemer på. Det er ingen fasitsvar på hvilken type løsning som er den beste for ekteskapet, for det er kun ekteparet selv som kan avgjøre det. I noen

tilfeller er det korrekte valget å skille seg, mens ved andre tilfeller kan det være bedre å forbli i ekteskapet. Det er derfor viktig å forstå fordeler og ulemper i forskjellige kulturer, for å kunne finne forskjellige løsninger på problemene. Ettersom teknologien blir mer og mer avansert blir samfunnet også mer og mer komplisert. Det vil oppstå nye problemer for mennesket og samfunnet. Det er derfor viktig å forstå og forbedre familieverdiene, for å sørge for at samfunnet utvikler seg i en bedre retning.

Det vil oppstå problemer og konflikter i alle ekteskap ifølge flere av de tidligere forskningene. Det er ofte i konfliktsituasjoner at ekteskapets holdbarhet og engasjement blir testet. Det er flere faktorer som påvirker hvordan ekteparet takler konflikter og problemer. I følge tidligere forskning har "tilfredshet i ekteskapet" og "ekteskapelig engasjement" stor påvirkningskraft for ekteparenes evne til å takle stressfaktorer.

Tidligere forskninger tyder på at kulturen har stor påvirkning på holdninger til ekteskapet, og forskjellige kulturer har også forskjellige synspunkter og verdier. Forskjellige kulturbakgrunner kan derfor påvirke utfallet for ekteskapet. Det er en mulighet for at enkelte kulturer har et større fokus på å bevare ekteskapet enn andre.

Det er viktig for ekteparet å forstå hvilke plikter og konsekvenser ekteskapet har, både for ekteparet og for personene rundt dem. Ekteparet og samfunnet må forstå hvilken påvirkning det har for barna og hvilken hjelp barn som opplever skilsmisse trenger. Familien er kilden til den nye generasjonen, og det er viktig å skape et trygt og sunt miljø for barnet.

7. Konklusjon

7.1 Studiens antydning

Datamaterialet i denne oppgave tyder på at de kinesiske og de norske deltagerne har forskjellige nivå av "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet". Det viser også at de kinesiske og norske ekteparenes "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" blir påvirket av forskjellige faktorer. I følge tidligere forskning har "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" stor påvirkning for ekteskapet. Dette tyder på at kinesiske og norske deltagere også har forskjellige holdninger til ekteskapet, "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet".

Denne oppgaven prøver å gi et bedre innblikk i ekteskapet og ekteskapets struktur, og å forstå hvilke faktorer som påvirker ekteskapet. Det er fremdeles mange usikre faktorer som påvirker ekteskapet som ikke har blitt tatt med i denne oppgaven. Videre forskning er nødvendig for å få en bedre forståelse av ekteskapet, og hvordan forskjellige kulturbakgrunner påvirker ekteskapets utfall.

7.2 Begrensninger ved studien

I dataanalysen kan vi også se at det er flere andre faktorer som også påvirker "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet", som f. eks. kjønn, utdanning, alder og om ekteparet har barn eller ikke. Det antyder at det er flere faktorer som påvirker ekteskap, og denne oppgaven har bare fått en begrenset innsikt i strukturen av ekteskapet og hvordan kultur påvirker holdningen til ekteskapet. Det er derfor behov for videre forskningen på dette feltet for å

få en mer grundig forståelse av ekteskap og skilsmisse.

For videre forskning vil det være nyttig å ha en mer grundig utforskning av fruktbarhet for ekteparet og ekteparets samliv. Fordi barn har en veldig sterk påvirkning på familielivet kan de derfor ofte være det avgjørende momentet i ekteparets avgjørelse om skilsmisse. På grunn av begrensede ressurser i masterstudieprogrammet, har denne oppgaven hatt lite fokus på barn i familien. Denne oppgaven har bare fokusert på ekteparet, og faktorer som kan påvirke direkte på ekteparet.

En annen faktor som har stor påvirkning på ekteskapet, som ikke har blitt inkludert i denne oppgaven, er religion. Det er mye i tidligere forskning som påstår at religion har stor påvirkning på ekteskapet. Som nevnt tidligere i teksten, har religiøse organisasjoner troverdighet hos sine medlemmer. De har muligheten til å gi sosial støtte til ekteparet og fungere som et nøytralt ledd i konflikten. Religiøse organisasjoner har ofte økonomiske ressurser som de kan benytte for å hjelpe ekteparet som har problemer.

Kjønnsfordelingen er også en usikker faktor i denne oppgaven. Denne oppgaven har ikke klart å få like mange kvinnelige og mannlige deltagere. Av de frivillige deltagerne i den norske befolkningen, er det hovedsakelig kvinnelige deltagere. Det er tre ganger så mange kvinnelige deltagere som norske menn som har deltatt. På grunn av begrenset tid og begrenset arbeidskraft har denne oppgaven ikke klart å få tak i flere mannlige deltagere. Det er derfor viktig for videre forskning å være oppmerksom på dette området.

Den siste usikre faktoren i denne oppgaven kan være tolkningen av "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet" i forskjellige kulturer. Siden spørreundersøkelsen opprinnelig var på engelsk, er det mindre sjanse for misforståelse for de norske deltagerne, siden

det ikke er så stor kulturforskjell mellom norsk og engelsk kultur. På den andre siden er det veldig stor kulturforskjell mellom engelsk og kinesisk kultur. Det kan derfor ha oppstått misforståelser hos de kinesiske deltagerne. Siden den asiatiske kulturen er så forskjellige fra den europeiske kulturen, kan det hende at de kinesiske deltagerne har en annen holdning til "ekteskapeleg engasjement" og "tilfredshet i ekteskapet". Det er holdningen til språket som kan være misvisende for de kinesiske deltagerne. Dette er en usikkerhet som denne oppgave ikke har klart å finne en løsning på, og det er behov for videre forskning på dette området.

Referanser

Amato, Paul R. (2000) "The Consequences of Divorce for Adults and Children" *Journal of Marriage and Family*, 62 (4): 1269-87

Anthony Giddens. (1992) "*The transformation of intimacy: Sexuality, love and Eroticism in modern Societies*", Polity Press, Blackwell Publishers.

Alan J. Hawkins, Steven L. Nock, Julia C. Wilson, Laura Sanchez, James D. Wright. (2002) "Attitudes about Covenant Marriage and Divorce: Policy Implications from a Three-State Comparison". *Family Relations*, Vol 51, No. 2 (Apr., 2002), pp. 166-175. Published by: National Council on Family Relations

Cialdini, B, Robert., (2009). "*Influence: Science and Practice*", Fifth Edition, Arizona State University, Pearson Education Inc.

Fiske, A. P., Kitayama, S. Markus, H. R., & Nisbett, R. E. (1998). "The cultural matrix of social psychology". In D. Gilbert, S. Fiske, and G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology*, 4 edition. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Earley, P. C. (1989). "East meets west meets Mideast: Further explorations of collectivistic and individualistic work groups." *Academy of Management Journal* 36, 565-581.

Han, J. J., Leichtman, M. D., and Wang, Q. (1998). "Autobiographical memory in Korean, Chinese, and American Children." *Developmental Psychology* 34, 701-713.

Hans Seleye (1956). "*The stress of life*", New York, Mc Graw-Hill.

Harvey, John H. and Mark A. Fine (2004). *Children of Divorce: Stories of Loss and Growth*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Hogan, R. (1983). A socioanalytic theory of personality. In M. Page and R. Dienstbier (Eds.), *Nebraska Symposium on Motivation, 1982* (pp.55-89). Lincoln: University of Nebraska Press.

Hedden, T., Park, D. C., Nisbett, R. E., Ji, L., Jing, Q., and Jiao, S. (2002). "Cultural variation in verbal versus spatial neuropsychological function across the lifespan." *Neuropsychology* 16, 65-73.

Kelly, Joan B. and Robert E. Emery (2003) "Children's Adjustment Following Divorce: Risk and Resilience Perspectives", *Family Relations*, 52 (4): 352-362

Kinhide, M. (1976) "The cultural premises of Japanese diplomacy." In J. C. f. I. Exchange, ed., *The silent power: Japan's Identity and World Role*. Tokyo: Simul Press.

Masuda, T., and Nisbett, R. E. (2001). "Attending holistically vs analytically: Comparing the context sensitivity of Japanese and Americans". *Journal of Personality and Social Psychology* 81, 922-934.

Morris, M., Leung, K., and Sethi, S. (1999). Person perception in the heat of conflict: Perceptions of opponents' traits and conflict resolution in two cultures. Unpublished manuscript, Stanford University.

Morris, M. W., and Peng, K. (1994). "Culture and cause: American and Chinese attributions for social and physical events, *Journal of Personality and Social Psychology* 67, 949-971.

Norenzayan, A., Choi, I., and Nisbett, R. E. (2002). "Cultural similarities and differences in social inference: Evidence from behavioral predictions and lay theories of behavior." *Personality and Social Psychology Bulletin* 28, 109-120-

Norenzayan, A., Smith, E. E., Kim, B. J., and Nisbett, R. E. (2002) - "Cultural Preferences for formal versus intuitive reasoning." *Cognitive science*.

Peng, K., and Nisbett, R. E. (1999). "Culture, dialectics, and reasoning about contradiction." *American psychologist* 54, 741-754.

Rosa Mayreder, (2009) "*Gender and culture*", translated by Pamela S. Saur., Ariadne Press, the University of Michigan..

Scott M. Stanley, Howard J. Markman, Michelle St. Peters, B. Douglas Leber. (1995). "Strengthening Marriages and preventing divorce: New directions in prevention research". *Family Relations*, Vol. 44, No. 4, Helping contemporary families, pp. 392-401.

Scott T. Yabiku. (2005) "The effect of non-family experiences on age of marriage in a setting of rapid social change". *Population studies*, Vol. 59, No 3 (Nov., 2005), pp. 339-354. Population Investigation Committee.

Sun-Pong Yuen, Pui-lam Law, and Yuk-Ying Ho. (1998) "*Marriage, Gender, and sex in a contemporary chinese Village*", Translated by Fong-ying yu, Global Publishing Co., Inc., USA

Jeffrey M. Adams and Warren H. Jones. (1997). "The conceptualization of marital commitment: An integrative Analysis", *Journal of personality and social psychology*, Vol 72. No. 5, 1177-1196. American Psychological Association.

Richard E. Nisbett. (2005) *"The geography of thought"* Nicholas Brealey Publishing,

Robert G. Bringle and Diane Byers. (1997). "Intentions to seek Marriage Counselig" *Family Relations*, Vol 46, No 3. pp. 299-304. National Council on family Relation.

David H. Olson, Hamilton I. Mc Cubbin and associates. (1983). *"Families: What makes them work"*. Sage publications, Inc.

Mc Mullen, P. A., & Gross, A.E. (1983). "Sex differences, sex roles, and healthrelated help-seeking". In B. M. DePaulo, A. Nadler, & J. D. Fisher (EDS.), *New Direction in helping, Vol 2: Help-seeking* (pp. 233-263). New York: Academic.

Internasjonalt forskningsprosjekt

Tusen takk for at du tar deg tid til å delta denne undersøkelsen. Den er en del av et internasjonalt forskningsprosjekt der formålet er å finne ut om folk i ulike land har forskjellig syn på ekteskapet, og hvordan dette påvirker ekteskapets varighet. Data fra undersøkelsen vil bli brukt i mastergradsoppgave ved Psykologisk institutt, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og ved Psykologiske fakultet.

Det er frivillig å delta i undersøkelsen, og alle opplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Datamaterialet vil bli anonymisert når datainnsamlingen avsluttes, senest i februar 2012.

Det er viktig for kvaliteten til undersøkelsen at alle spørsmålene blir besvart, og at du svarer ærlig. Vennligst besvar spørsmålene alene (ikke sammen med ektefellen) - det er *dine egne* meninger og synspunkter vi er interessert i.

Vennligst besvar alle spørsmålene i én økt. Bryter du av underveis, vil du ikke kunne komme tilbake til dine svar.

Har du spørsmål om undersøkelsen kan du kontakte Jonathan Lam, tlf. 917 39 806.

Vennlig hilsen

Jonathan Lam
mastergradsstudent

Hroar Klempe
professor, veileder

Spørreundersøkelse

1. Alder: _____ 2. Kjønn: _____ Mann _____ Kvinne
3. Din nåværende sivilstatus: _____ Gift _____ Singel _____ Enke/Enkemann
4. Hvor lenge har du og din ektefelle vært gift? _____
5. Hvor mange ganger har du vært gift?
6. Din oppnådde kompetanse:
7. Ditt yrke:
8. Har du barn: _____ Ja _____ Nei
9. Hvis ja, hvor mange: _____

Vennligst sett kryss på ruter som best beskriver din opplevelse eller mening om partnerforhold eller ekteskapsforhold. Det finnes fem grader av hvor enig eller hvor godt det beskriver din opplevelse av ekteskapet.

Veldig uenig Uenig Verken enig eller uenig Enig Veldig enig

	Svært uenig	Uenig	Verken /eller	Enig	Svært enig
1. Jeg er dedikert til å gjøre mitt ekteskap så meningsfylt som mulig.					
2. En skilsmisse ville ødelagt mitt rykte.					
3. Det er moralsk galt å skille seg fra sin ektefelle					

4. Uansett hva som skjer, vet min ektefelle at jeg alltid vil være der for dem.					
5. Jeg må fortsette å være gift, ellers vil min familie tenke stygt om meg.					
6. Jeg ble oppfostret til å tro på at når en gifter seg, skiller en seg ikke, uansett hvor utilfreds det er					
7. Det vil være ydmykende om min ektefelle og jeg skiller oss.					
8. Jeg er fullstendig hengiven til min ektefelle.					
9. Giftemål er ment å vare for evig.					
10. Selv om jeg ville, hadde det vært umulig for meg å forlate min ektefelle.					
11. Når ting går galt I mitt ekteskap vurderer jeg skilsmisse					
12. Jeg ville ikke følt meg flau av å skille meg.					
13. Jeg tror fullt ut at ektefeller skal være trofaste mot hverandre "i gode og onde dager"					
14. Jeg ville ofret alt for min ektefelle.					
15. Min familie ville vært sterkt uenig om jeg skilte meg.					
16. Jeg føler meg ikke forpliktet til å forbli i ekteskapet.					
17. Jeg har brukt så mye penger på forholdet vårt at jeg aldri kunne skilt meg.					
18. Jeg vil bli gammel med min ektefelle.					
19. Jeg ville blitt knust hvis min ektefelle og jeg skilte oss					
20. Mine venner ville være sterkt imot det om jeg avsluttet mitt ekteskap.					
21. Jeg kunne aldri forlatt min ektefelle, fordi det ville gått imot alt jeg står for.					
22. Jeg tror på helligheten med et ekteskap					
23. Et ekteskap skal beskyttes for enhver pris.					
24. Om man har for mange problemer i ekteskapet er det greit å skille seg.					
25. Jeg liker å vite at jeg og min ektefelle former et usepparerbar enhet					
26. Når jeg forestiller meg hvordan mitt live vil være i fremtiden, ser jeg alltid min ektefelle stå					

ved min side					
27. Under ingen omstendigheter skal giftemålets lenker brytes.					
28. Jeg dagdrømmer ofte om hvordan det ville vært å være gift med en annen.					
29. Jeg er ikke veldig hengiven mot min partner.					
30. Jeg føler meg fri til å skille meg fra min ektefelle om jeg ønsker det.					
31. Jeg kan forestille meg flere situasjoner der giftemål burde brytes					
32. Når jeg og min ektefelle lovet hverandre "to have and to hold" viste vi at det mente for alltid					
33. Jeg tenker ofte at min ektefelle og jeg har for mange uforsonlige forskjeller.					
34. Jeg tror ikke jeg kunne takle skammen over å være skilt					
35. Jeg tror ikke det er moralsk galt å skille seg fra sin ektefelle					
36. Jeg tror ikke på at ekteskap skal vare evig.					
37. Jeg er ikke sikker på at mitt ekteskap vil vare for alltid					
38. Min ektefelle og jeg forblir gift fordi vi tror på verdien ved giftemålet					
39. Jeg tenker ofte på hvordan det ville vært å være romantisk involvert med noen andre enn min ektefelle.					
40. Det ville vært skammelig om min ektefelle og jeg skilte eller separerte oss.					
41. Jeg kunne aldri forlate min ektefelle, Jeg har investert for mye i han/henne					
42. Jeg tror ekteskapet varer ut livet, uansett hva som skjer.					
43. Jeg er redd for at Gud vil straffe meg om jeg forlater min ektefelle.					
44. Det ville vært spesielt hardt for min familie og mine venner om ektefellen og jeg skilte oss					
45. Mine fremtidsplaner inkluderer ikke min ektefelle.					

Denne delen av spørsmålet undersøker tilfredshet og hvilket synspunkt du har om ekteskapet. Vennligst sett kryss på hvor godt hver utsagn beskriver din opplevelse eller situasjon innenfor ekteskapet.

	Svært uenig	Uenig	Verken /eller	Enig	Svært enig
1. Jeg er ikke fornøyd med personlighetstypen og de personlige vanene min partner har.					
2. Jeg er veldig fornøyd med hvordan vi håndterer våre ansvarsroller i vårt ekteskap.					
3. Jeg er ikke fornøyd med kommunikasjonen vår, og jeg føler at min partner ikke forstår meg.					
4. Jeg er veldig fornøyd med måten vi tar avgjørelser og løser konflikter på.					
5. Jeg er misfornøyd med vår økonomiske situasjon og måten vi tar økonomiske avgjørelser.					
6. Jeg er veldig fornøyd med hvordan vi håndterer våre fritidsaktiviteter og tiden vi tilbringer sammen.					
7. Jeg er veldig fornøyd med hvordan vi uttrykker følelser og har det seksuelt					
8. Jeg er ikke tilfredsstilt med måten vi hver for oss håndterer våre ansvar som foreldre.					
9. Jeg er misfornøyd med vårt forhold til mine foreldre, svigerforeldre og/eller venner.					
10. Jeg føler meg særdeles tilfreds med hvordan vi begge praktiserer vår religiøse tro og verdier.					

Takk for at du er villig til å delta i undersøkelsen!

Jonathan Ho-ming Lam
 mastergradsstudent

Hroar Klempe
 professor, veileder

Psykologisk institutt
 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet